

ZAKON O JAKIM ALKOHOLNIM PIĆIMA

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1

Ovim zakonom uređuju se proizvodnja, zahtjevi kvaliteta, kategorije, opisivanje jakih alkoholnih pića, prezentovanje, označavanje, promet, zaštita geografskih oznaka jakih alkoholnih pića i druga pitanja od značaja za proizvodnju jakih alkoholnih pića.

Primjena zakona

Član 2

Odredbe ovog Zakona primjenjuju se na sva jaka alkoholna pića koja se nalaze na tržištu Crne Gore, bilo da su ona proizvedena u Crnoj Gori ili izvan Crne Gore kao i na jaka alkoholna pića namijenjena za izvoz, a koja su proizvedena u Crnoj Gori.

Odredbe ovog zakona ne primjenjuju se na alkoholna pića koja fizičko lice proizvodi za sopstvene potrebe.

Značenje izraza

Član 3

Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

1) **destilat poljoprivrednog porijekla** je poluproizvod, alkoholna tečnost, dobijen alkoholnom fermentacijom i destilacijom poljoprivrednih sirovina sa sadržajem etanola najviše 86% v/v, a koji ima karakteristike sirovine od koje potiče;

2) **etil alkohol poljoprivrednog porijekla** je alkohol proizveden redestilacijom sa rektifikacijom poslije alkoholne fermentacije sirovina poljoprivrednog porijekla i upotrebljava se za proizvodnju alkoholnih pića, kao i za proizvodnju macerata, boja, aroma i aditiva;

3) **rafinisani alkohol** je etil alkohol poljoprivrednog porijekla proizveden redestilacijom i rektifikacijom nakon alkoholne fermentacije sirovina poljoprivrednog porijekla i upotrebljava se za proizvodnju drugih alkoholnih pića, kao i za proizvodnju macerate, boja, aroma i aditiva;

4) **destilacija** je fizički proces razdvajanja tečnih supstanci na osnovu razlike u tački ključanja.

5) **redestilacija** je ponovna destilacija destilata sa nižim sadržajem etanola;

6) **rektifikacija** je višestupna uzastopna destilacija sa ciljem dobijanja etanola što većeg stepena čistoće;

7) **fermentacija** je biohemijska transformacija ugljenih hidrata (monosaharida) u alkohol (etil alkohol);

8) **maceracija** je tehnološki postupak pri kojem se uz pomoć destilata ili etil alkohola ekstrahuju aromatični sastojci iz biljnih plodova, cvjetova, listova i sl.;

9) **elaborat (proizvođačka specifikacija)** je dokument koji sačinjava proizvođač ostalih alkoholnih pića prije početka proizvodnje i na osnovu kojeg se proizvodi to piće;

10) **zaslađivanje** je upotreba jednog ili više proizvoda, u pripremi jakih alkoholnih pica;

11) **miješanje** je kombinovanje dva ili više različita alkoholna pića radi dobijanja novog alkoholnog pića;

12) **odavanje alkohola** je dodavanje etil alkohola poljoprivrednog porijekla i/ili destilata poljoprivrednog porijekla jakom alkoholnom piću;

13) **kupažiranje** je spajanje dva ili više jakih alkoholnih pića iste kategorije, koja se u svom sastavu neznatno razlikuju zbog jednog ili više sljedećih faktora: načina na koji su pripremljena, upotrebe uređaja za destilaciju, perioda sazrijevanja ili starenja, geografskog područja proizvodnje, a tako proizvedeno jako alkoholno piće pripada istoj kategoriji kao i izvorno jako alkoholno piće prije kupažiranja;

14) **sazrijevanje ili starenje** je proces koji se odvija u odgovarajućim posudama, tokom kojeg dolazi do određenih prirodnih reakcija, koje jakom alkoholnom piću daju organoleptičke osobine koje ranije nije imalo;

15) **aromatizovanje** je dodavanje aroma, koje se koriste ili su namijenjene za korišćenje pri proizvodnji namirnica, radi mirisa ili ukusa i koje obuhvataju aromatične supstance, aromatične preparate, arome termičkog tretmana, arome dima i njihovih mješavina, u skladu sa posebnim propisom kojim se uređuje kvalitet i drugi zahtjevi za arome za namirnice;

16) **bojenje** je dodavanje jedne ili više boja u postupku proizvodnje jakih alkoholnih pića u skladu sa posebnim propisom kojim se uređuju prehrambeni aditivi;

17) **alkoholna jačina** je odnos između zapremine čistog alkohola prisutnog u proizvodu pri temperaturi od 20 °C i ukupne zapremine tog proizvoda pri istoj temperaturi, izražen u procentu;

18) **količina isparljivih materija** znači količinu svih isparljivih materija osim etil alkohola i metanola sadržanih u jakom alkoholnom piću dobijenom isključivo destilacijom, kao rezultat isključivo destilacije ili redestilacije korišćenih sirovina;

19) **mjesto proizvodnje** je mjesto ili regija u kojoj je obavljena faza proizvodnje koja jakom alkoholnom piću daje karakter i bitna konačna svojstva;

20) **opisivanje** predstavlja pojmove koji se koriste prilikom označavanja, prezentovanja i pakovanja, na dokumentima koji prate pića u prevozu, na komercijalnim dokumentima, posebno na računima i otpremnicama, kao i njegovog reklamiranja;

21) **prezentovanje** predstavlja pojmove koji se koriste kod označavanja i pakovanja jakih alkoholnih pića prilikom reklamiranja i promotivnih prodaja, na slikama ili slično, kao i na sudovima, uključujući boce i zatvarače;

22) **označavanje** podrazumijeva sve vrste opisa i druge napomene, znakove, slikovne prikaze ili nazive robnih marki na osnovu kojih se piće razlikuje od drugih, a koji se nalaze na istoj posudi, uključujući zatvarače i privjesnice koje se pričvršćuju na posudi kao i zaštitni omoti kojima se prekriva grlić boce;

23) **pakovanje** podrazumijeva zaštitni omotač (papir, sve vrsta obloga, karton i sanduk i sl.) koji se koriste pri prevozu i/ili prodaji jednog ili više posuda;

24) **originalno pakovanje** je pojedinačno punjenje i zatvaranje u ambalažu i deklarisanje proizvoda na propisan način, koji se nakon otvaranja ne može vratiti u prvobitno stanje;

25) **prodajni naziv** je naziv pod kojim se jako alkoholno piće stavlja u promet;

26) **proizvođač** je privredno društvo, odnosno drugo pravno lice ili preduzetnik koji se bavi proizvodnjom jakog alkoholnog pića i koji je upisan u Registar proizvođača jakih alkoholnih pića;

27) **sadržaj isparljivih materija** je količina isparljivih materija, osim etil alkohola i metil alkohola, sadržanih u jakom alkoholnom piću koje je proizvedeno isključivo destilacijom, a koje su rezultat isključivo destilacije ili redestilacije upotrijebljene sirovine;

Definicija jakih alkoholnih pića

Član 4

Jaka alkoholna pića su pića:

1) namijenjena ljudskoj upotrebi;

2) koja imaju posebna organoleptička svojstva;

3) koja sadrže najmanje 15% vol. alkohola;

4) koja su proizvedena direktno:

- destilacijom, sa ili bez dodavanja aroma, prirodno prevrelih sirovina poljoprivrednog porijekla; i/ili

- maceracijom ili sličnom preradom bilja u etilnom alkoholu poljoprivrednog porijekla i/ili u destilatima poljoprivrednog porijekla i/ili u jakim alkoholnim pićima;

- dodavanjem aroma, šećera ili drugih zaslađivača i/ili drugih poljoprivrednih proizvoda i/ili prehrambenih proizvoda etil alkoholu poljoprivrednog porijekla i/ili destilatima poljoprivrednog porijekla i/ili jakim alkoholnim pićima;

5) koja su proizvedena miješanjem jakog alkoholnog pića sa jednim ili više:

- jakih alkoholnih pića; i/ili

- etil alkoholom poljoprivrednog porijekla ili destilatima poljoprivrednog porijekla; i/ili

- drugih alkoholnih pića; i/ili

- pića.

Jaka alkoholna pića nisu proizvodi koji se u Carinskoj tarifi svrstavaju u sljedeće tarifne brojeve 2203, 2204, 2205, 2206 i 2207.

II. KATEGORIJE ALKOHOLNIH PIĆA

Kategorije jakih alkoholnih pića su:

Rum

Član 5

Rum je:

1) jako alkoholno piće proizvedeno isključivo alkoholnom fermentacijom i destilacijom melase ili sirupa dobijenih u proizvodnji šećera od šećerne trske ili alkoholnom fermentacijom i destilacijom soka od šećerne trske na manje od 96% vol., tako da destilat zadržava specifična organoleptička svojstva ruma; ili

2) jako alkoholno piće proizvedeno isključivo alkoholnom fermentacijom i destilacijom soka šećerne trske koji ima aromatska obilježja karakteristična za rum i sadržaj isparljivih materije jednak ili veći od 225 grama po hektolitru preračunato na 100% vol. alkohola. Ovo jako alkoholno piće se može stavljati u promet uz izraz »poljoprivredni« koji bliže opisuje naziv »rum«.

Rum koji se stavlja u promet kao gotov proizvod ima najmanje 37,5% vol. alkoholne jačine.

Zabranjeno je dodavati razrijeđen ili nerazrijeđen alkohol u Rum.

Rum se ne smije aromatizovati.

Rum može da sadrži samo karamel kao sredstvo za prilagođavanje boje.

Whisky ili Whiskey

Član 6

Whisky ili *Whiskey* je jako alkoholno piće proizvedeno isključivo:

1) destilacijom komine proizvedene od slada žitarica, sa ili bez cijelih zrna drugih žitarica, koja su bila zaslađena diastazom iz slada, sa ili bez drugih prirodnih enzima ili koja su prevrela uz dodatak kvasca;

2) jednom ili više destilacija na manje od 94,8% vol., tako da destilat zadržava miris i ukus po upotrijebljenoj sirovini;

3) sazrijevanjem konačnog destilata najmanje tri godine u drvenim bačvama zapremine do 700 litara.

Gotov destilat, kojem se smiju dodavati samo voda i karamel za prilagođavanje boje, zadržava boju, miris i ukus koji nastaju u proizvodnom postupku iz stava 1 ovog člana.

Alkoholna jačina *whiskya* ili *whiskeya* koji se stavlja u promet kao gotov proizvod je najmanje 40% vol.

Zabranjeno je dodavati razrijeđen ili nerazrijeđen alkohol u *Whisky* ili *Whiskey*.

Whisky ili *Whiskey* se ne smije zaslađivati ili aromatizovati i ne smije sadržati aditive osim karamela kao sredstva za prilagođavanje boje.

Rakija od žitarica

Član 7

Rakija od žitarica je jako alkoholno piće proizvedeno isključivo destilacijom fermentisane komine cijelih zrna žitarica koje zadržava organoleptička svojstva upotrijebljene sirovine.

Rakija od žitarica koja se stavlja u promet kao gotov proizvod ima najmanje 35% vol. alkoholne jačine, osim rakije od žitarica "*Korn*".

Zabranjeno je dodavati razrijeđen ili nerazrijeđen alkohol u rakiju od žitarica.

Rakija od žitarica se ne smije aromatizovati.

Rakija od žitarica može da sadrži samo karamel kao sredstvo za prilagođavanje boje.

Rakija od žitarica može biti označena kao „žitni brandy“, ako je destilovana na manje od 95% vol. alkohola iz fermentisane žitne kaše iz cijelih zrna žitarica sa organoleptičkim svojstvima iz upotrijebljenih sirovina.

Rakija od vina

Član 8

Rakija od vina je jako alkoholno piće:

1) proizvedeno isključivo iz vinskog destilata koji je dobijen destilacijom vina ili vina pojačanog za destilaciju na manje od 86 % vol. alkohola ili redestilacijom vinskog destilata na manje od 86% vol. alkohola;

2) koje sadrži količinu isparljivih materija od najmanje 125 grama po hektolitru preračunato na 100 % vol. alkohola;

3) koje sadrži maksimalnu količinu metanola od 200 grama po hektolitru preračunato na 100 % vol. alkohola.

Rakija od vina koja se stavlja u promet kao gotov proizvod ima najmanje najmanje 37,5% vol alkoholne jačine.

Zabranjeno je dodavati razrijeđen ili nerazrijeđen alkohol u rakiji od vina.

Rakija od vina se ne smije aromatizovati, osim prilikom primjene tradicionalnih metoda proizvodnje.

Rakija od vina može da sadrži samo karamel kao sredstvo za prilagođavanje boje.

Ukoliko je rakija od vina bila podvrgnuta sazrijevanju, može se stavljati u kao „rakija od vina“ pod uslovom da je sazrijevala jednako dugo ili duže od razdoblja navedenog za kategoriju Brandy ili Weinbrand.

Kao „vinjak“ može se označiti rakija od vina pod uslovom da je sazrijevala najmanje jednu godinu u hrastovim posudama ili najmanje šest mjeseci u hrastovim buradima zapremine manje od 1000 litara.

Lozova rakija

Član 9

Lozova rakija (lozovača) je alkoholno piće dobijeno destilacijom fermentisanog groždanog kljuka.

Lozova rakija koja se proizvodi od stonih i vinskih muskatnih sorti grožđa je muskatna lozova rakija.

Lozova rakija je bezbojno jako alkoholno piće, koje se po posebnim organoleptičkim karakteristikama i analitičkim parametrima razlikuje od alkoholnih pića od vinskog destilata koja se proizvode destilacijom vina i od rakije od groždanog tropa ili komine koja se proizvodi destilacijom tropa ili komine.

Lozova rakija može se proizvoditi na tradicionalan način u bakarnim kazanima, sa razdvajanjem frakcija ili na uređajima za destilaciju ili koloni za destilaciju.

Nakon destilacije, proizvod se uz dodatak demineralizovane vode svodi na željenu jačinu.

Lozova rakija koja se stavlja u promet kao gotov proizvod ima najmanje 40% vol. alkoholne jačine.

Minimalni sadržaj estera lozove rakije iznosi 30 grama po hektolitr na 100% vol. alkohola.

Minimalni sadržaj viših alkohola lozove rakije iznosi 80 g po hektolitr na 100% vol. alkohola.

Sadržaj metanola lozove rakije iznosi 100-400 g po hektolitr na 100% vol. alkohola.

Brendy ili Weinbrand

Član 10

Brendi (*Weinbrand*) je jako alkoholno piće:

1) proizvedeno iz rakije od vina sa ili bez dodatka vinskog destilata, destilovanog na manje od 94,8% vol. alkohola pod uslovom da udio alkohola iz tog destilata ne prelazi više od 50% od ukupne količine alkohola u gotovom proizvodu;

2) koje je najmanje jednu godinu sazrijevalo u hrastovim sudovima ili najmanje šest mjeseci u hrastovim bačvama sa zapreminom manjom od 1000 litara;

3) koje sadrži količinu isparljivih materija od najmanje 125 grama po hektolitr preračunato na 100% vol. alkohola, a koja mora proizlaziti isključivo iz destilacije ili redestilacije upotrijebljenih sirovina;

4) koje sadrži maksimalnu količinu metanola od 200 grama po hektolitr preračunato na 100% vol. alkohola.

Brendy (Weinbrand) koji se stavlja u promet kao gotov proizvod ima najmanje 36% vol alkoholne jačine.

Zabranjeno je dodavati razrijeđen ili nerazrijeđen alkohol u Brendi (*Weinbrand*).

Brendi (*Weinbrand*) se ne smije aromatizovati, osim prilikom primjene tradicionalnih metoda proizvodnje.

Brendi (*Weinbrand*) može da sadrži samo karamel kao sredstvo za prilagođavanje boje.

Rakija od komine grožđa ili komovica

Član 11

Rakija od komine grožđa ili komovica je jako alkoholno piće:

1) proizvedena isključivo iz fermentisane komine grožđa i destilovana neposredno vodenom parom ili destilovan nakon dodavanja vode grožđanoj komini;

2) kome se može dodati najviše 25 kg vinskog taloga na 100 kg upotrijebljene komine grožđa;

3) u kome količina alkohola koja potiče od taloga ne smije biti iznad 35% ukupne količine alkohola u gotovom proizvodu;

4) čija destilacija se obavlja u prisustvu same komine grožđa na manje od 86% vol. alkohola;

5) redestilacija je dopuštena na istu alkoholnu jačinu;

6) sadrži količinu isparljivih materija od najmanje 140 grama po hektolitr na 100% vol. alkohola i sadrži maksimalnu količinu metanola od 1000 grama po hektolitr na 100% vol. alkohola.

Rakija od komine grožđa ili komovice koja se stavlja u promet kao gotov proizvod ima najmanje 37, 5% vol. alkoholne jačine.

Zabranjeno je dodavati razrijeđen ili nerazrijeđen alkohol u rakiju od komine grožđa ili komovicu.

Rakija od komine grožđa ili komovica se ne smije aromatizovati, osim prilikom primjene tradicionalnih metoda proizvodnje.

Rakija od komine grožđa ili komovica može da sadrži samo dodati karamel kao sredstvo za prilagođavanje boje.

Rakija od voćne komine

Član 12

Rakija od voćne komine je jako alkoholno piće koje:

- 1) je dobijeno isključivo fermentacijom i destilacijom voćne komine, osim groždane komine, najviše do 86% vol. alkohola;
- 2) sadrži količinu isparljivih materija od najmanje 200 grama po hektolitru na 100% vol. alkohola;
- 3) sadrži maksimalnu količinu metanola od 1500 grama po hektolitru na 100% vol. alkohola;
- 4) u slučaju voćne komine od koštuničavog voća, maksimalni sadržaj cijanovodične kiseline je 7 grama po hektolitru na 100% vol. alkohola;
- 5) kod koje je dopuštena redestilacija najviše do 86% vol. alkohola.

Rakija od voćne komine koja se stavlja u promet kao gotov proizvod ima najmanje 37,5% vol. alkoholnu jačinu.

Zabranjeno je dodavanje razrijeđenog ili nerazrijeđenog alkohola u rakoju od voćne komine.

Rakija od voćne komine ne smije se aromatizovati.

Rakija od voćne komine može da sadrži jedino karamel kao sredstvo za prilagođavanje boje.

Naziv pod kojim se rakija od voćne komine stavlja u promet treba da se sastoji od imena voća i izraza „rakija od komine“.

Ako se koristi komina nekoliko različitih vrsta voća primjenjuje se naziv „rakija od voćne komine“.

Rakija od suvog grožđa ili raisin brandy

Član 13

Rakija od suvog grožđa ili *raisin brandy* je jako alkoholno piće proizvedeno isključivo destilacijom proizvoda dobijenih alkoholnom fermentacijom ekstrakta suvog grožđa sorte „Crni korint“ (*Corinth Black*) ili „Aleksandrijski muskat“ (*Moscatel of the Alexandria varieties*), destilovanog na manje od 94,5% vol., tako da destilat ima miris i ukus od upotrijebljene sirovine.

Rakija od suvog grožđa ili *raisin brandy* koja se stavlja u promet kao gotov proizvod ima najmanje 35% vol. alkoholne jačine.

Zabranjeno je dodavanje razrijeđenog ili nerazrijeđenog alkohola u rakiju od suvog grožđa ili raisin brandy.

Rakija od suvog grožđa ili *raisin brandy* ne smije se aromatizovati.

Rakija od suvog grožđa ili *raisin brandy* može da sadrži samo karamel kao sredstvo za prilagođavanje boje.

Rakija od voća

Član 14

Rakija od voća je jako alkoholno piće:

- 1) proizvedeno isključivo alkoholnom fermentacijom, destilacijom i redestilacijom mesnatih plodova voća ili šire od voća, bobica ili zelenih djelova (sa ili bez koštica);
- 2) destilovano na manje od 86% vol. alkohola tako da ima miris i ukus destilovane sirovine;
- 3) koje sadrži količinu isparljivih materija od najmanje 200 grama po hektolitru na 100% vol. alkohola;
- 4) kod kojeg u slučaju koštuničavog voća maksimalni sadržaj cijanovodične kiseline je 7 grama po hektolitru na 100% vol. alkohola.

Izuzetno od stava 1 tačka 2 ovog člana, maksimalni sadržaj metanola je 1000 g po hektolitru na 100% vol. alkohola, osim za sljedeće rakije od voća:

1) 1200 grama metanola po hektolitru na 100% vol. alkohola dobijenog od sljedećih vrsta voća: šljiva (*Prunus domestica* L.), mirabel (šljiva žutica, *Prunus domestica* L. subsp. *syriaca* (Borkh.) Janch. ex. Mansf.), plava šljiva (*Prunus domestica* L.), jabuka (*Malus domestica* Borkh.), kruška (*Pyrus communis* L.) izuzimajući sortu viljamovka (cv »Williams«), malina (*Rubus idaeus* L.), kupina (*Rubus fruticosus* auct. Aggr.), marelica (*Prunus armeniaca* L.) i breskva (*Prunus persica* (L.) Batsch);

2) 1350 grama metanola po hektolitru na 100% vol. alkohola dobijenog od sljedećih vrsta voća ili bobica: kruška viljamovka (*Pyrus communis* L. cv »Williams«), crvena ribizla (*Ribes rubrum* L.), crna ribizla (*Ribes nigrum* L.), oskoruša (*Sorbus aucuparia* L.), bazga (*Sambucus nigra* L.), dunja (*Cydonia oblonga* Mill.) i bobica kleke (*Juniperus communis* L. i/ili *Juniperus oxicedrus* L.).

Rakija od voća koja se stavlja u promet kao gotov proizvod ima najmanje 37,5% vol. alkoholne jačine.

Zabranjeno je dodavanje razrijeđenog ili nerazrijeđenog alkohola u rakiju od voća.

Rakija od voća se ne smije aromatizovati.

Rakija od voća se označava tako da iza riječi „rakija“ stoji ime voća, bobica ili zelenih dijelova od kojih je proizvedena (kao što je: rakija od trešnje/višnje; rakija od šljive ili šljivovica; rakija od mirabele; rakija od breskve; rakija od jabuka; rakija od kruške; rakija od marelice; rakija od smokve; rakija od agruma; rakija od grožđa; ili druge rakije od voća).

Rakija od voća se može označiti I kao „wasser“ u kombinaciji sa nazivom voća.

Riječ „rakija“ iza koje stoji ime voća od kojeg je proizvedena, može se zamijeniti imenom voća samo u slučaju rakija dobijenih od sljedećih vrsta voća ili bobica: mirabel (šljiva žutica, *Prunus domestica* L. subsp. *syriaca* (Borkh.) Janch. ex. Mansf.), šljiva (*Prunus domestica* L.), plava šljiva (*Prunus domestica* L.), arbutus (*Arbutus unedo* L.) i jabuka sorte zlatni delišes (*Golden Delicious*).

Rakiju iz stava 8 ovog člana treba označiti kao „rakija“ uz koju može ići objašnjenje, ako dobvode u zabludu u pogledu sastava i proizvodnje.

Naziv Viljamovka (*Williams*) koristi se samo za rakije od krušaka proizvedene isključivo od krušaka sorte „Williams“.

Ako se rakija od voća proizvodi od više vrsta voća, bobica ili zelenih djelova, prodajni naziv je “rakija od voća”, koji može biti dopunjen nazivom upotrijebljenog voća, bobica ili zelenih djelova po opadajućem redosledu upotrijebljenih sirovina.

Rakija od voća pri čijoj se proizvodnji primjenjuje redestilacija može nositi naziv “prepečenica”.

Rakija od jabukovog vina i rakija od kruškovog vina

Član 15

Rakija od jabukovog vina i rakija od kruškovog vina su jaka alkoholna pića:

1) proizvedena isključivo destilacijom vina od jabuka ili vina od kruške na manje od 86% vol., tako da destilat ima miris i ukus upotrijebljenog voća;

2) koja sadrže količinu isparljivih materija od najmanje 200 grama po hektolitru na 100% vol. alkohola;

3) koja sadrže maksimalnu količinu metanola od 1000 grama po hektolitru na 100% vol. alkohola.

Rakija od jabukovog vina i rakije od kruškovog vina koje se stavljaju u promet kao gotovi proizvodi ima najmanje 37,5% vol. alkoholne jačine.

Zabranjeno je dodavanje razrijeđenog ili nerazrijeđenog alkohola u rakiju od jabukovog vina i rakiju od kruškovog vina.

Rakija od jabukovog vina i rakija od kruškovog vina ne smije se aromatizovati.

Rakija od jabukovog vina i rakija od kruškovog vina može da sadrži samo karamel kao sredstvo za prilagođavanje boje.

Rakija od meda

Član 16

Rakija od meda je jako alkoholno piće:

1) proizvedeno isključivo fermentacijom i destilacijom mednog rastvora;

2) destilovana na manje od 86% vol. tako da destilat ima organoleptička svojstva koja potiču od upotrijebljene sirovine.

Rakija od meda koja se stavlja u promet kao gotov proizvod je najmanje 35% vol. alkoholne jačine.

Zabranjeno je dodavanje alkohola, razrijeđenog ili nerazrijeđenog u rakiju od meda.

Rakija od meda ne smije se aromatizovati.

Rakija od meda može da sadrži karamel kao sredstvo za prilagođavanje boje.

Rakija od meda može se zaslađivati jedino medom.

Hefebrand ili rakija od taloga

Član 17

Hefebrand ili rakija od taloga je jako alkoholno piće proizvedeno isključivo destilacijom vinskog taloga ili taloga fermentisanog voća na manje od 86% vol. alkohola.

Alkoholna jačina rakije od taloga ili *Hefebrand* koja se stavlja u promet kao gotov proizvod je najmanje 38% vol.

Zabranjeno je dodavanje razrijeđenog ili nerazrijeđenog alkohola u *Hefebrand* ili rakiju od taloga.

Hefebrand ili rakija od taloga ne smije se aromatizovati.

Hefebrand ili rakija od taloga može da sadrži samo karamel kao sredstvo za prilagođavanje boje.

Naziv *Hefebrand* ili rakija od taloga može se dopuniti nazivom upotrijebljene sirovine.

Bierbrand ili eau de vie de biere

Član 18

Bierbrand ili *eau de vie de biere* je jako alkoholno piće dobijeno isključivo direktnom destilacijom pod normalnim pritiskom svježeg piva sa najvišom alkoholnom jačinom od 86% vol. alkohola, tako da dobijeni destilat ima organoleptička svojstva piva.

Alkoholna jačina *Bierbranda* ili *eau de vie de biere* koji se stavlja u promet kao gotov proizvod je najmanje 38% vol.

Zabranjeno je dodavanje razrijeđenog ili nerazrijeđenog alkohola u *Bierbrand* ili *eau de vie de biere*.

Bierbrand ili *eau de vie de biere* ne smije se aromatizovati.

Bierbrand ili *eau de vie de biere* može da sadrži samo karamel kao sredstvo za prilagođavanje boje.

Topinambur ili rakija od jerusalimske artičoke

Član 19

Topinambur ili rakija od jerusalimske artičoke je jako alkoholno piće proizvedeno isključivo fermentacijom i destilacijom krtole jerusalimske artičoke (*Helianthus tuberosus* L.) sa najvišom alkoholnom jačinom od 86% vol. alkohola.

Alkoholna jačina rakije od jerusalimske artičoke ili *topinambur* koja se stavlja u promet kao gotov proizvod je najmanje 38% vol.

Zabranjeno je dodavanje razrijeđenog ili nerazrijeđenog alkohola u *Topinambur* ili rakija od jerusalimske artičoke.

Topinambur ili rakija od jerusalimske artičoke ne smije se aromatizovati.

Topinambur ili rakija od jerusalimske artičoke može da sadrži samo karamel kao sredstvo za prilagođavanje boje.

Vodka

Član 20

Vodka je jako alkoholno piće proizvedeno iz etil alkohola poljoprivrednog porijekla dobijenog fermentacijom uz prisutnost kvasca:

1) krompira i/ili žitarica, ili

2) drugih poljoprivrednih sirovina, destilovanih i/ili rektificiranih tako da se organoleptička svojstva upotrijebljenih sirovina i nusproizvoda nastalih za vrijeme fermentacije selektivno smanjuju.

Nakon fermentacije iz stava 1 ovog člana, može se izvršiti ponovna destilacija i/ili obrada s odgovarajućim pomoćnim sredstvima, uključujući obradu aktivnim drvenim ugljem, kako bi se dobila posebna organoleptička svojstva.

Vrijednost metanola ne smije prelaziti 10 grama po hektolitru na 100% vol. alkohola.

Vodka koja se stavlja u promet kao gotov proizvod je najmanje 37, 5% vol. alkoholne jačine.

Vodka se može aromatizovati jedino dodavanjem prirodnih aromatičnih sastojaka prisutnih u destilatu, dobijenom od fermentisanih poljoprivrednih sirovina.

U proizvodu mogu biti prisutna i druga organoleptička svojstva osim dominantne arome.

Prilikom opisivanja, prezentovanja ili označavanja vodke koja nije proizvedena isključivo od krompira i/ili žitarica potrebno je naznačiti „proizvedeno od“, uz dodatak naziva jedne ili više sirovina upotrijebljenih u proizvodnji etil alkohola poljoprivrednog porijekla.

Rakija (s navedenim imenom voća ili bobica) dobijena maceracijom i destilacijom

Član 21

Rakija (s navedenim imenom voća ili bobica) dobijena maceracijom i destilacijom je jako alkoholno piće:

1) proizvedeno maceracijom djelimično fermentisanog ili nefermentisanog voća ili bobica iz tačke 2 ovog stava, uz dodatak najviše 20 l etil alkohola poljoprivrednog porijekla i/ili jakog alkoholnog pića i/ili destilata dobijenog od istog voća na 100 kg fermentisanog voća ili bobica, nakon čega je obavezna destilacija na najviše 86% vol. alkohola;

2) dobijeno iz sljedećih vrsta voća ili bobica: kupina (*Rubus fruticosus* auct. Aggr.), jagoda (*Fragaria* spp.), borovnica (*Vaccinium myrtillus* L.), malina (*Rubus idaeus* L.), crvena ribizla (*Ribes rubrum* L.), bijela ribizla (*Ribes niveum* L.), crna ribizla (*Ribes nigrum* L.), trnjina (divljih šljiva) (*Prunus spinosa* L.), jarebika (*Sorbus aucuparia* L.), oskoruša (*Sorbus domestica* L.), bobica božikovine (*Illex cassine* L.), brekinja (*Sorbus torminallis* (L.) Crantz), bobica zove (*Sambucus nigra* L.), šipurak (*Rosa canina* L.), , banana (*Musa* spp.), plod pasiflore (*Passiflora edulis* Sims), šljiva “ambarela” (*Spondias dulcis* Sol. ex Parkinson), šljiva “mombin” (*Spondias mombin* L.).

Rakija (sa navedenim imenom voća ili bobice) dobijene maceracijom i destilacijom koja se stavlja u promet kao gotov proizvod je najmanje 37, 5% vol. alkoholne jačine.

Rakija (sa navedenim imenom voća ili bobice) dobijena maceracijom i destilacijom ne smije se aromatizovati.

Prilikom opisivanja, prezentovanja ili označavanja rakije (sa navedenim imenom voća ili bobice) dobijene maceracijom i destilacijom riječi „proizvedeno maceracijom i destilacijom “moraju

biti iste vrste, veličine i boje slova i moraju biti u istom vidnom polju kao i riječi „Rakija (sa navedenim imenom voća ili bobice)“, a u slučaju boca moraju se nalaziti na prednjoj etiketi.

Geist (sa nazivom upotrijebljenog voća ili sirovine)

Član 22

Geist (s nazivom upotrijebljenog voća ili sirovine) je jako alkoholno piće dobijeno maceracijom nefermentisanog voća i bobica iz člana 19 ovog zakona ili zelenih dijelova, jezgrastog voća ili drugih biljnih materija poput trava ili ružinih latica u etil alkoholu poljoprivrednog porijekla nakon čega se obavlja destilacija do 86% vol.

Geista, s nazivom upotrijebljenog voća ili sirovine, koji se stavlja u promet kao gotov proizvod ima najmanje 37,5% vol. alkoholne jačine.

Geist, s nazivom upotrijebljenog voća ili sirovine, ne smije se aromatizovati.

Lincura

Član 23

Lincura je jako alkoholno piće proizvedeno iz destilata lincure koji je dobijen fermentacijom korijena lincure sa ili bez dodatka etil alkohola poljoprivrednog porijekla.

Lincura koja se stavlja u promet kao gotov proizvod ima najmanje 37,5% vol. alkoholne jačine.

Lincura se ne smije aromatizovati.

Specijalne rakije

Član 24

Specijalne rakije su jaka alkoholna pića dobijena aromatizovanjem vinskog destilata i rakija raznim plodovima, voćem, aromatičnim biljem, njihovim maceratima i eteričnim uljima.

Specijalne rakije se mogu proizvoditi i na način da se voćnom ili grožđanom kljuk ili soku dodaju izgnječeni svježi plodovi ili mljeveno aromatično bilje prije fermentacije.

Specijalne rakije iz stave 1 ovog člana mogu sadržati dijelove biljaka od kojih su napravljeni.

Specijalna rakija koja se označava, sadrži ime rakije koja je uzeta za osnovu, ako se ne vidi iz imena rakije.

Ukoliko se za osnovu uzima miješavina jakih alkoholnih pića, moraju se navesti sva upotrijebljena jaka alkoholna pica prema padajućem redoslijedu zastupljenosti.

Kod označavanja specijalnih rakija mogu se navoditi svi sastojci (aromatično bilje, voće ili drugi plodovi) upotrijebljeni za aromatizovanje.

Ukoliko kod označavanja specijalnih rakija nijesu navedeni sastojci u skladu sa stavom 5 ovog člana, proizvod mora pratiti proizvođačka dokumentacija.

Specijalna rakija, koji se stavlja u promet kao gotov proizvod ima najmanje 37,5% vol. alkoholne jačine.

Sva ostala svojstva moraju ispunjavati uslove za rakiju koja je uzeta kao osnova.

Jaka alkoholna pića aromatizovana klekom

Član 25

Jaka alkoholna pića aromatizovana klekom su proizvodi dobijeni aromatizovanjem etil alkohola poljoprivrednog porijekla i/ili rakije od žitarica i/ili žitnog destilata sa bobicama kleke (*Juniperus communis* L. i/ili *Juniperus oxicedrus* L.).

Jaka alkoholna pića aromatizovana klekom koja se stavljaju u promet kao gotov proizvod imaju najmanje 30% vol. alkoholne jačine.

U proizvodnji jakih alkoholnih pića aromatizovanih klekom dodatno se mogu upotrebljavati i druge prirodne i/ili prirodno identične aromatične materije i/ili aromatični preparati i/ili aromatično bilje ili dijelovi aromatičnog bilja, pod uslovom da ostanu prepoznatljive organoleptička svojstva kleke.

Jaka alkoholna pića aromatizovana klekom mogu se staviti u promet pod nazivom *Wacholder* ili *genebra*.

Gin

Član 26

Gin je jako alkoholno piće aromatizovano klekom dobijeno aromatizovanjem organoleptički odgovarajućeg etil alkohola poljoprivrednog porijekla s bobicama kleke (*Juniperus communis* L.).

Gin koji se stavlja u promet kao gotov proizvod ima najmanje 37,5% vol. alkoholne jačine.

U proizvodnji *gina* koriste se samo prirodne i/ili prirodno identične aromatične materije i/ili aromatični preparati, ali organoleptička svojstva kleke moraju biti dominantna.

Prodajni naziv *gina* može se dopuniti izrazom "dry" (suvi), kada ne sadrži dodatne zaslađivače iznad 0,1 g šećera po litru gotovog proizvoda.

Destilovani gin

Član 27

Destilovani *gin* je:

1) jako alkoholno piće aromatizovano klekom dobijeno isključivo redestilacijom organoleptički odgovarajućeg etil alkohola poljoprivrednog porijekla odgovarajućeg kvaliteta s početnim sadržajem alkohola najmanje 96% vol., u kotlovima koji se tradicionalno koriste za *gin*, uz prisustvo bobica kleke (*Juniperus communis* L.) i drugog prirodnog bilja pod uslovom da prevladava aroma kleke; ili

2) mješavina proizvoda nastale destilacijom iz tačke 1 ovog člana i etil alkohola poljoprivrednog porijekla istog sastava, čistoće i alkoholne jačine.

Destilovani *gin* može se aromatizovati i drugim aromatičnim supstancama i/ili aromatičnim preparatima, ali organoleptička svojstva kleke moraju biti dominantna.

Destilovani *gin* koji se stavlja u promet kao gotov proizvod ima najmanje 37,5% vol. alkoholne jačine.

Gin dobijen jednostavnim dodavanjem ekstrakata ili aroma u etil alkohol poljoprivrednog porijekla ne smije nositi naziv 'destilovani *gin*'.

Kada ne sadrži dodatne zaslađivače iznad 0,1 g šećera po litru gotovog proizvoda, prodajni naziv destilovanog *gina* može se dopuniti izrazom "dry" (suvi).

London gin

Član 28

London gin je vrsta destilovanog *gina*:

1) koji se dobija isključivo iz etil alkohola poljoprivrednog porijekla s maksimalnim sadržajem metanola od 5 grama po hektolitru na 100% vol. alkohola, koji je aromatizovan isključivo prilikom redestilacije etil alkohola u tradicionalnim kotlovima uz prisustvo svih upotrijebljenih prirodnih biljnih materija;

2) kod kojeg nastali destilat ima najmanje 70% vol. alkohola;

3) sa maksimalnom količinom metanola po hektolitru do 5 gr. proračunato na 100% vol. alkohola, kada se dodaje bilo koji drugi alkohol poljoprivrednog porijekla;

4) koji ne sadrži zaslađivače u količini većoj od 0,1 gram šećera po litri gotovog proizvoda:

5) koji ne sadrži boje; i

6) koji ne sadrži bilo kakve druge sastojke osim vode.

London gina koji se stavlja u promet kao gotov proizvod je najmanje 37,5% vol. alkoholne jačine.

Naziv *London gin* može se dopuniti izrazom "dry" (suvi).

Jaka alkoholna pića aromatizovana kimom

Član 29

Jaka alkoholna pića aromatizovana kimom su proizvodi dobijeni aromatizovanjem etil alkohola poljoprivrednog porijekla kimom (*Carum carvi* L.).

Jaka alkoholna pića aromatizovana kimom koja se stavljaju u promet kao gotov proizvod imaju najmanje 30% vol. alkoholne jačine.

U proizvodnji jakih alkoholnih pića aromatizovanih kimom mogu se dodatno upotrijebiti i druge prirodne i/ili prirodno identične aromatične materije i/ili aromatični preparati, ali organoleptička svojstva kima moraju biti dominantna.

Akvavit ili aquavit

Član 30

Akvavit ili *aquavit* je jako alkoholno piće aromatizovano kimom (*Carum carvi* L.) i/ili jako alkoholno piće aromatizovano sjemenom mirođije (*Anethum graveolens* L.) koje je aromatizovano destilatom bilja ili začina.

Akvavita ili *aquavita* koji se stavlja u promet kao gotov proizvod ima najmanje 37,5% vol. alkoholne jačine.

U proizvodnji *akvavita* ili *aquavita* mogu se dodatno koristiti i druge prirodne i/ili prirodno identične aromatične materije i/ili aromatični preparati, pod uslovom da ukus proizilazi prvenstveno iz destilata sjemenki kima i/ili mirođije, pri čemu je zabranjena upotreba eteričnih ulja.

Gorke materije ne smiju preovladavati u ukusu, sadržaj suvog ekstrakta ne može biti veći od 1,5 grama na 100 mililitara.

Jaka alkoholna pića aromatizovana anisom

Član 31

Jaka alkoholna pića aromatizovana anisom su proizvodi dobijeni aromatizovanjem etil alkohola poljoprivrednog porijekla prirodnim ekstraktima zvjezdastog anisa (*Illicium verum* Hook f.), anisa (*Pimpinella anisum* L.), komorača (*Foeniculum vulgare* Mill.) ili drugog bilja koje sadrži slične glavne aromatične sastojke, korišćenjem jednog ili kombinacijom sljedećih postupaka:

- 1) maceracijom i/ili destilacijom,
- 2) redestilacijom alkohola uz prisutnost sjemenki ili drugih dijelova biljaka iz stava 1 ovog člana,
- 3) dodavanjem prirodnih destilovanih ekstrakata biljaka s aromom anisa.

Jaka alkoholnih pića aromatizovanih anisom koja se stavljaju u promet kao gotov proizvod je najmanje 15% vol. alkoholne jačine.

U proizvodnji jakih alkoholnih pića aromatizovanih anisom, koristite se samo prirodne aromatične materije i aromatični preparati.

U proizvodnji jakih alkoholnih pića aromatizovanih anisom mogu se koristiti i drugi prirodni biljni ekstrakti ili aromatične sjemenke, ali organoleptička svojstva anisa moraju biti dominantna.

Pastis

Član 32

Pastis je jako alkoholno piće aromatizovano anisom koje sadrži prirodne ekstrakte korijena sladića (*Glycyrrhiza* spp.) što ukazuje na prisustvo boja poznatih kao „čalkoni“ i glicerinske kiseline čija najmanja i najveća količina mora da iznosi od 0,05 do 0,5 grama po litru.

Pastisa koja se stavlja u promet kao gotov proizvod je najmanje 40% vol. alkoholne jačine.

U proizvodnji *pastisa* koristite se samo prirodne aromatične materije i aromatični preparati

Pastis sadrži manje od 100 grama šećera po litri, izraženo kao invertni šećer, i ima sadržaj anetola od 1,5 do 2 grama po litru.

Pastis de Marseille

Član 33

Pastis de Marseille je *pastis* koji sadrži anetol u količini od 2 grama po litru.

Pastis de Marseille koji se stavlja u promet kao gotov proizvod je najmanje 45% vol. alkoholne jačine.

U proizvodnji *pastis de Marseille* koristite se samo prirodne aromatične materije i aromatični preparati.

Anis

Član 34

Anis je jako alkoholno piće aromatizovano anisom čija karakteristična aroma potiče isključivo od anisa (*Pimpinella anisum* L.) i/ili zvjezdastog anisa (*Illicium verum* Hook f.) i/ili komorača (*Foeniculum vulgare* Mill.).

Anis koji se stavlja u promet kao gotov proizvod je najmanje 35% vol. alkoholne jačine.

U proizvodnji *anisa* koristite se samo prirodne aromatične materije i aromatični preparati.

Destilovani anis

Član 35

Destilovani *anis* je *anis* koji sadrži alkohol destilovan uz prisutnost sjemenki anisa (*Pimpinella anisum* L.) i/ili zvjezdastog anisa (*Illicium verum* Hook f.) i/ili komorača (*Foeniculum vulgare* Mill.).

U slučaju geografske oznake u proizvodnji destilovanog anisa pored anisa i/ili zvjezdastog anisa i/ili komorača može se koristiti mastica (tršlja) (*Pistacia lentiscus* L. *Anarcadiaceae*) i drugo aromatično sjemenje, biljke ili voće, pod uslovom da taj alkohol predstavlja najmanje 20 % alkoholne jačine i destilovanog *anisa*.

Destilovani *anis* koji se stavlja u promet kao gotov proizvod je najmanje 35% vol. alkoholne jačine.

U proizvodnji destilovanog *anisa* koristite se samo prirodne aromatične materije i aromatični preparati.

Gorka jaka alkoholna pića ili bitter

Član 36

Gorka jaka alkoholna pića ili *bitter* su jaka alkoholna pića gorkog ukusa koja se dobijaju aromatizovanjem etil alkohola poljoprivrednog porijekla s prirodnim i/ili prirodno identičnim aromatičnim materijama i/ili aromatičnim preparatima.

Gorka jaka alkoholna pića ili *bitter* koja se stavlja u promet kao gotov proizvod su najmanje 15% vol. alkoholne jačine.

Gorka jaka alkoholna pića ili *bitter* mogu se označavati kao „amer“ ili „*bitter*“ sa ili bez drugih izraza.

Aromatizovana vodka

Član 37

Aromatizovana vodka je vodka koja ima dominantnu aromu različitu od upotrijebljenih sirovina.

Aromatizovana vodka koja se stavlja u promet kao gotov proizvod je najmanje 37,5 % vol. alkoholne jačine.

Aromatizovana vodka može da se zaslađuje, kupažira, aromatizuje, ostaviti da sazrijeva ili boji.

Aromatizovana vodka može nositi naziv bilo koje prevladavajuće arome s riječju „vodka“.

Liker

Član 38

Liker je jako alkoholno piće:

1) koje sadrži najmanju količinu šećera, izraženu kao invertni šećer:

- 70 grama na litru za liker od trešanja/višanja kod kojeg etil alkohol potiče isključivo od rakije od trešanja/višanja,
- 80 grama na litru za liker od lincure ili slične likere pripremljene od lincure ili sličnog bilja kao jedinom aromatičnom materijom,
- 100 grama na litru za sve ostale likere;

2) proizvedeno aromatizovanjem etil alkohola poljoprivrednog porijekla ili destilata poljoprivrednog porijekla ili jednog ili više jakih alkoholnih pića ili njihovih mješavina, zaslađeno, s dodatkom proizvoda poljoprivrednog porijekla ili prehrambenih proizvoda poput pavlake, mlijeka ili drugih mliječnih proizvoda, voća, vina ili aromatizovanog vina, voćne prerađevine, voćno vino, biljni macerati, biljni ekstrakti, jaja, kakao, čokolada, kafa, čaj, prehrambene kisjeline i drugo.

Liker koji se stavlja u promet kao gotov proizvod je najmanje 15% vol. alkoholne jačine.

U proizvodnji likera dozvoljeno je aromatizovanje prirodnim aromatičnim materijama i preparatima i prirodno identičnim aromatičnim materijama i preparatima.

Prirodno identične aromatične materije i preparati ne smiju se koristiti u pripremi sljedećih likera:

1) voćnih likera od: crne ribizle, trešanja/višanja, malina, duda, borovnica, agruma, jagodasta voćna vrsta (*Rubus chamaemorus*), artičke kupine (*Rubus arcticus*), američke brusnice, evropske brusnice (*Vaccinium vitis-idaea*), morske trave i ananasa;

2) biljnih likera od: metvice, lincure, sjemena anisa, génépi (kunica, žutilica) i ljekovite biljke/djeteline.

Kod označavanja likera, za čiju se proizvodnju koristi etil alkohol poljoprivrednog porijekla zbog uobičajene metode proizvodnje koristite se sljedeće složenice:

- 1) *prune brandy (brandy od šljive)*,
- 2) *orange brandy (brandy od narandže)*,
- 3) *apricot brandy (brandy od kajsije)*,
- 4) *cherry brandy (brandy od višnje)*,
- 5) *solbaerrom*, rum od crne ribizle (*blackcurrant rum*).

Kod označavanja i prezentovanja likera iz stava 5 ovog člana, složenica se mora naznačiti na etiketi u jednom redu jednakim slovima iste vrste i boje, a riječ „liker“ mora se nalaziti u istom vidnom i to slovima čija veličina nije manja od slova složenice.

Ukoliko alkohol ne potiče od navedenoga jakog alkoholnog pića, njegovo se porijeklo mora označiti na etiketi u istom vidnom polju uz složenicu i riječ „liker“ bilo da se naznači vrsta poljoprivrednog alkohola bilo riječima „poljoprivredni alkohol“ ispred kojih stoji „proizvedeno od“ ili „proizvedeno upotrebom“.

Krem liker od (uz naziv korištenog voća ili sirovine)

Član 39

Jaka alkoholna pica, poznata kao krem likeri od (uz naziv korištenog voća ili sirovine), isključujući liker od mliječnih proizvoda, su likeri koji sadrže najmanje 250 grama po litri šećera izraženog kao invertni šećer.

Krem likera od (uz naziv korištenog voća ili sirovine), koji se stavlja u promet kao gotov proizvod je najmanje 15% vol. alkoholne jačine.

Na krem liker od (uz naziv korištenog voća ili sirovine), primjenjuju se pravila o aromatičnim supstancama i preparatima iz člana 38 ovog zakona.

Naziv pod kojim se ovo jako alkoholno piće stavlja u promet može se dopuniti izrazom „liker“.

Creme de cassis

Član 40

Creme de cassis je liker od crnih ribizli s minimalnim sadržajem šećera od 400 grama po litru izražen kao invertni šećer.

Creme de cassis koja se stavlja u promet kao gotov proizvod je najmanje 15% vol. alkoholne jačine.

Na *creme de cassis* primjenjuju se pravila o aromatičnim supstancama i preparatima iz člana 38 ovog zakona.

Naziv pod kojim se ovo jako alkoholno piće stavlja u promet može se dopuniti izrazom „liker“.

Guignolet

Član 41

Guignolet je liker dobijen maceracijom trešanja/višanja u etil alkoholu poljoprivrednog porijekla.

Guignoleta koji se stavlja u promet kao gotov proizvod je najmanje 15% vol. alkoholne jačine.

Na *guignolet* primjenjuju se pravila o aromatičnim supstancama i preparatima iz člana 38 ovog zakona.

Naziv pod kojim se ovo jako alkoholno piće stavlja u promet može se dopuniti izrazom „liker“.

Punch au rhum

Član 42

Punch au rhum je liker čiji alkohol potiče isključivo od ruma.

Punch au rhuma koji se stavlja u promet kao gotov proizvod je najmanje 15% vol. alkoholne jačine.

Na *punch au rhum* primjenjuju se pravila o aromatičnim supstancama i preparatima iz člana 38 ovog zakona

Naziv pod kojim se ovo jako alkoholno piće stavlja u promet može se dopuniti izrazom „liker“.

Sloe gin

Član 43

Sloe gin je liker proizveden maceracijom divlje šljive (trnjine, gloginje) (*Prunus spinosa*) u *ginu* s mogućim dodatkom soka divlje šljive.

Sloe gina koji se stavlja u promet kao gotov proizvod je najmanje 25% vol. alkoholne jačine.

U proizvodnji *sloe gina* koriste se samo prirodne aromatične materije i aromatični preparati.

Naziv pod kojim se ovo jako alkoholno piće stavlja u promet može se dopuniti izrazom „liker“.

Sambuca

Član 44

Sambuca je bezbojni liker aromatizovan anisom:

1) koji sadrži destilate anisa (*Pimpinella anisum* L.), zvjezdastog anisa (*Illicium verum* L.) ili drugih aromatičnih biljaka;

2) koji ima minimalni sadržaj šećera od 350 grama po litru izraženog kao invertni šećer;

3) sa sadržajem prirodnog anetola od 1 gram do 2 grama po litru.

Sambuce koja se stavlja u promet kao gotov proizvod je najmanje 38% vol. alkoholne jačine.

Na jako alkoholno piće *sambuca* primjenjuju se pravila o aromatičnim supstancama i preparatima iz člana 38 ovog zakona

Naziv pod kojim se ovo jako alkoholno piće stavlja u promet može se dopuniti izrazom „liker“.

Maraschino, marrasquino ili maraskino

Član 45

Maraschino, marrasquino ili maraskino je bezbojni liker čija aroma uglavnom potiče od destilata višnje maraske ili od proizvoda dobijenih maceracijom višanja ili djelova višanja u alkoholu poljoprivrednog porijekla s minimalnim sadržajem šećera od 250 grama po litru izraženo kao invertni šećer.

Maraschina, marrasquina ili maraskina koji se stavlja u promet kao gotov proizvod je najmanje 24% vol. alkoholne jačine.

Na *maraschino, marrasquino ili maraskino* primjenjuju se pravila o aromatičnim supstancama i preparatima iz člana 38 ovog zakona

Naziv pod kojim se ovo jako alkoholno piće stavlja u promet može se dopuniti izrazom „liker“.

Nocino

Član 46

Nocino je liker čija aroma potiče uglavnom od maceracije i/ili destilacije cijelih zelenih oraha (*Juglans regia* L.), s minimalnim sadržajem šećera od 100 grama po litru izraženog kao invertni šećer.

Nocino koji se stavlja u promet kao gotov proizvod je najmanje 30 % vol. alkoholne jačine.

Na *nocino* primjenjuju se pravila o aromatičnim supstancama i preparatima iz člana 38 ovog zakona

Naziv pod kojim se ovo jako alkoholno piće stavlja u promet može se dopuniti izrazom „liker“.

Liker od jaja ili advocaat ili avocat ili advokat

Član 47

Liker od jaja ili *advocaat* ili *avocat* ili *advokat* je jako alkoholno piće, aromatizovano ili ne aromatizovano, dobijeno od etil alkohola poljoprivrednog porijekla, destilata i/ili jakog alkoholnog pića, čiji su sastojci kvalitetno žumance jajeta, bjelance jajeta i šećer ili med.

Minimalni sadržaj šećera ili meda mora biti 150 grama po litru izražen kao invertni šećer.

U jednom litru likera od jaja ili *advocaat* ili *avocat* ili *advokat*, mora biti sadržano najmanje 140 grama čistih žumanaca jajeta.

Liker od jaja ili *advocaat* ili *avocat* ili *advokat*, koji se stavlja u promet kao gotov proizvod je najmanje 14 % vol. alkoholne jačine.

U proizvodnji likera od jaja ili *advocaat* ili *avocat* ili *advokat* koriste se samo prirodne ili prirodno identične aromatične materije i aromatični preparati.

Minimalna jačina alkohola iz člana 4 stav 1 tačka 3 ovog zakona ne odnosi se na gotovog proizvoda likera od jaja iz stava 4 ovog člana.

Liker sa jajima

Član 48

Liker sa jajima je jako alkoholno piće, dobijeno od etil alkohola poljoprivrednog porijekla, destilata i/ili jakog alkoholnog pića, čiji su karakteristični sastojci kvalitetno žumance jajeta, bjelance jajeta i šećer ili med, koje može biti aromatizovano.

Minimalni sadržaj šećera ili meda mora biti 150 grama po litru izražen kao invertni šećer.

U jednom litru likera sa jajima mora biti sadržano najmanje 70 grama čistih žumanaca jajeta.

Liker sa jajima koji se stavlja u promet kao gotov proizvod je najmanje 15% vol. alkoholne jačine.

U proizvodnji likera s jajima koriste se samo prirodne aromatične materije i aromatični preparati.

Mistrà

Član 49

Mistrà je bezbojno jako alkoholno piće aromatizovano anisovim sjemenom ili prirodnim anetolom koje:

- 1) sadrži od 1 do 2 grama po litru anetola;
- 2) može da sadrži destilat aromatičnog bilja;
- 3) ne sadrži dodate šećere.

Mistra koja se stavlja u promet kao gotov proizvod je najmanje 40% vol., a najviše 47% vol. alkoholne jačine.

U proizvodnji *mistre* koriste se samo prirodne aromatične materije i aromatični preparati.

Väkevä glögi ili Spritglögg

Član 50

Väkevä glögi ili *Spritglögg* je jako alkoholno piće dobijeno aromatizovanjem etil alkohola poljoprivrednog porijekla s prirodnim ili prirodno-identičnim aromom karanfilića (*Syzygium aromaticum*) i/ili cimeta (*Cinnamomum zeylanicum*) uz korišćenje maceracije i/ili destilacije, redestilacije alkohola uz dodatak djelova karanfilića ili cimeta, sa dodatkom prirodne ili prirodno-identične arome karanfilića ili cimeta ili kombinacijom tih postupaka.

Väkevä glögi ili *Spritglögg* koji se stavlja u promet kao gotov proizvod je najmanje 15% vol. alkoholne jačine.

U proizvodnji jakog alkoholnog pića *Väkevä glögi* ili *Spritglögg* mogu se koristiti i drugi prirodni ili prirodno-identični biljni ekstrakti ili arome, ali aroma karanfilića ili cimeta mora biti dominantna.

Sadržaj vina ili proizvoda od vina ne smije da prelazi 50 % gotovog proizvoda.

Berenburg ili Beerenburg

Član 51

Berenburg ili *Beerenburg* je jako alkoholno piće:

- 1) proizvedeno uz korišćenje etil alkohola poljoprivrednog porijekla;
- 2) s maceracijom plodova voća ili bilja ili njihovih dijelova;
- 3) koje sadrži kao posebnu aromu destilat korijena lincure (*Gentiana lutea* L.), bobica kleke (*Juniperus communis* L.) i lišće lovora (*Laurus nobilis* L.);
- 4) kod kojeg boja gotovog proizvoda varira od svijetlo do tamno braon;
- 5) koje se može zaslađivati do maksimalno 20 grama po litri izraženo kao invertni šećer.

Berenburg ili *Beerenburg* koji se stavlja u promet kao gotov proizvod je najmanje 30% vol. alkoholne jačine.

U proizvodnji jakog alkoholnog pića *Berenburg* ili *Beerenburg* koristite se samo prirodne aromatične materije i aromatični preparati.

Nektar od meda ili medovina

Član 52

Nektar od meda ili medovina je jako alkoholno piće dobijeno aromatizovanjem mješavine fermentisanog mednog rastvora i mednog destilata i/ili etil alkohola poljoprivrednog porijekla, koje sadrži najmanje 30% vol. fermentisanog mednog rastvora.

Nektar od meda koji se stavlja u promet kao gotov proizvod je najmanje 22% vol. alkoholne jačine.

U proizvodnji nektara od meda koristite se samo prirodne aromatične materije i aromatični preparati, pod uslovom da aroma meda mora biti dominantna.

Nektar od meda smije se zasladiti samo sa medom.

III. PROIZVODNJA ALKOHOLNIH PIĆA

Sirovine za proizvodnju alkoholnih pića

Član 53

Jaka alkoholna pića mogu se proizvoditi od voća, grožđa, destilata i drugih sirovina poljoprivrednog porijekla iz sopstvene proizvodnje, ugovorene proizvodnje i otkupa od proizvođača koji su upisani u Registar poljoprivrednih gazdinstava u skladu sa zakonom kojim je uređena poljoprivreda i ruralni razvoj.

Jaka alkoholna pića mogu se proizvoditi od uvezenog voća, grožđa, destilata i drugih sirovina poljoprivrednog porijekla.

Etil alkohol poljoprivredno porijekla

Član 54

Etil alkohol poljoprivrednog porijekla ima sljedeća obilježja:

1) kod organoleptičkih svojstva ne smije se osjetiti miris i ukus drugačiji od onoga koji potiče od upotrijebljenih sirovina;

2) minimalna alkoholna jačina je 96,0 % vol.;

3) maksimalni udio ostataka:

- ukupna kiselost (izražena kao sirćetna kiselina): 1,5 grama po hektolitrju na 100 % vol. alkohola,

- estri (izraženi kao etil acetat): 1,3 grama po hektolitrju na 100 % vol. alkohola,

- aldehidi (izraženi kao acetaldehid): 0,5 grama po hektolitrju na 100 % vol. alkohola,

- viši alkoholi (izraženi kao 2-metilpropan-1-ol): 0,5 grama po hektolitrju na 100 % vol. alkohola,

- metanol: 30 grama po hektolitrju na 100 % vol. alkohola,

- suhi ekstrakt: 1,5 grama po hektolitrju na 100 % vol. alkohola,

- isparljive baze koje sadrže azot: 0,1 grama po hektolitrju na 100 % vol. alkohola,

- furfural ne smije sadržati.

Porijeklo etil alkohola

Član 55

Etil alkohol koji se koristi u proizvodnji jakih alkoholnih pića mora biti u skladu sa članom 54 ovog zakona.

Etil alkohol koji se koristi u proizvodnji jakih alkoholnih pića i svih njihovih sastojaka, kao i razrjeđivanje ili otapanje boja, aroma ili drugih dopuštenih aditiva koji se koriste u proizvodnji jakih alkoholnih pića mora biti poljoprivrednog porijekla.

Jaka alkoholna pića ne smiju sadržati alkohol sintetičkog porijekla, niti neki drugi alkohol koji nije poljoprivrednog porijekla.

Zaslađivanje

Član 56

U proizvodnji jakih alkoholnih pića dozvoljeno ih je zaslađivati jedino polubijelim šećerom, bijelim šećerom, ekstra bijelim šećerom, dekstrozom, fruktozom, glukoznim sirupom, rastvorom šećera, rastvorom invertnog šećera, sirupom invertnog šećera, rektifikovanom koncentrovanom širom, koncentrovanom i svježom širom od grožđa, karamelizovanim šećerom koji je isključivo dobijen kontrolisanim zagrijavanjem saharoze bez dodatka baza, mineralnih kiselina ili drugih hemijskih dodataka, medom, sirupom rogača, drugim prirodnim ugljenohidratnim materijama koje imaju isto dejstvo kao proizvodi za zaslađivanje u proizvodnji jakih alkoholnih pića.

Opšte odredbe o kategorijama jakih alkoholnih pića

Član 57

Jaka alkoholna pića iz čl. 5 do 19 ovog zakona su:

- 1) proizvedena alkoholnom fermentacijom i destilacijom isključivo iz sirovina, predviđene za pojedino jako alkoholno piće;
- 2) bez dodatka razrijeđenog ili nerazrijeđenog alkohola;
- 3) bez dodatka aromatičnih materija;
- 4) sa dodatkom karamela samo kao sredstva za prilagođavanje boje;
- 5) pica bez zaslađivanja osim u slučaju dobijanja konačnog ukusa proizvoda u količini od maksimalno 10 g/l;

Jaka alkoholna pića iz čl. 19 do 52 ovog zakona, ispunjavaju sljedeće uslove:

- 1) proizvedena su od poljoprivrednih sirovina;
- 2) može im se dodavati alkohol;
- 3) mogu sadržati prirodne ili prirodno identične aromatične materije i aromatične preparate;
- 4) mogu sadržati boje;
- 5) mogu se zaslađivati kako bi odgovarali posebnim karakteristikama proizvoda.

Ostala jaka alkoholna pića koja ne ispunjavaju uslove kategorija iz čl. 5 do 52 ovog zakona ispunjavaju sljedeće uslove ukoliko ovim zakonom nije drugačije propisano:

- 1) moraju biti proizvedena od poljoprivrednih sirovina i/ili od prehrambenih proizvoda namijenjenih za ljudsku potrošnju;
- 2) može im se dodavati alkohol;
- 3) mogu sadržati jednu ili više aroma;
- 4) mogu sadržati boje;
- 5) mogu se zaslađivati kako bi odgovarali posebnim karakteristikama proizvoda;

Dozvoljene aromatične materije i aromatični preparati kao i boje u proizvodnji alkoholnih pića utvrđuje se propisom Ministarstva.

Kvalitet alkoholnih pića

Član 58

Kontroli kvaliteta podliježu sve količine sirovina, destilata i gotovih alkoholnih pića koja se nalaze u proizvodnom pogonu, magacinu, transportu i prometu.

Za kvalitet alkoholnog pića odgovoran je proizvođač, odnosno uvoznik.

Bliži kriterijumi kvaliteta alkoholnog pića utvrđuju se propisom Ministarstva.

IV. OPISIVANJE, PREZENTOVANJE I OZNAČAVANJE JAKIH ALKOHOLNIH PIĆA

Posebne odredbe vezane uz nazive jakih alkoholnih pića

Član 59

Jaka alkoholna pića koja zadovoljavaju uslove za proizvode iz čl. 5 do 52 ovog zakona moraju kod opisivanja, prezentovanja i označavanja nositi naziv koji je za njih određen.

Ukoliko jako alkoholno piće ispunjava uslove iz člana 4 ovog zakona, ali ne ispunjava uslove iz čl. 5 do 52 ovog zakona, prilikom opisivanja, prezentovanja i označavanja, mora nositi naziv „jako alkoholno piće“.

Ukoliko jako alkoholno piće zadovoljava kriterijume više kategorija u članovima od 5 do 52 ovog zakona, ono se može stavljati u promet pod jednim ili više naziva navedenih za te kategorije u članovima od 4 do 50 ovog zakona.

Izuzetno, od stava 8 ovoga člana i člana 59 stava 1 ovog zakona nazivi navedeni u stavu 1 ovog člana ne mogu se koristiti za opisivanje ili prezentovanje drugog pića osim jakih alkoholnih pića za koje su ti nazivi navedeni u članovima od 5 do 52 ovog zakona.

Nazivi jakih alkoholnih pića mogu se dopuniti ili zamijeniti registrovanim geografskim oznakama u skladu sa ovim zakonom.

Izuzetno, od stava 5 ovog člana naziv „jako alkoholno piće“ ne može se zamijeniti ili promijeniti

Jako alkoholno piće koje ne ispunjava uslove ni jedne kategorije ne može se opisivati, prezentovati ili označiti izrazima kao što su „poput“, „vrsta“, „u stilu“, „proizvedeno“, „aroma“ ili drugim sličnim izrazima koji su povezani s bilo kojim nazivom jakih alkoholnih pića navedenim u ovom zakonu i/ili s registrovanim geografskim oznakama u skladu sa ovim zakonom.

Prodajni naziv jakog alkoholnog pića ne može se zamijeniti žigom, robnom markom ili izmišljenim nazivom.

Nazivi navedeni u kategorijama u članovima od 5 do 52 ovog zakona mogu se uvrstiti u popis sastojaka za hranu.

Posebne pravila vezana za korišćenje naziva i geografskih oznaka

Član 60

Zabranjena je upotreba naziva navedenih u kategorijama u čl. 5 do 52 ovog zakona ili registrovanih geografskih oznaka u skladu sa ovim zakonom u složenicama ili aluzijama kod prezentovanja hrane, ukoliko alkohol ne proizilazi iz jakog alkoholnog pića na koje se poziva.

Upotreba složenice iz stava 1 ovog člana zabranjena je ukoliko je jako alkoholno piće razrijeđeno, tako da mu je alkoholna jačina smanjena ispod minimalne jačine navedene u kategoriji za to jako alkoholno piće.

Izuzetno od stava 1 ovog člana mogu se koristiti pojmovi „amer“, „bitter“ ili „gorki“ za proizvode koji nisu obuhvaćeni ovim zakonom.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, a uzimajući u obzir uspostavljene proizvodne metode, složenice navedene u članu 38 stav 5 ovoga zakona mogu se koristiti kod prezentovanja likera prema navedenim uslovima za tu kategoriju.

Opisivanje, prezentovanje i označavanje mješavina

Član 61

Ako se jakom alkoholnom piću navedenom u čl. 5 do 19 ovog zakona dodaje razrijeđeni ili nerazrijeđeni alkohol, to jako alkoholno piće mora nositi prodajni naziv „jako alkoholno piće“, koje ne smije ni u jednom obliku nositi nazive koji se nalaze u čl. 5 do 19 ovog zakona.

Ako je jako alkoholno piće navedeno u čl. 5 do 52 ovog zakona pomiješano sa jednim ili više jakih alkoholnih pića ili jednim ili više destilata poljoprivrednog porijekla, mora nositi naziv „jako alkoholno piće“.

Naziv iz stava 2 ovog člana je jasan i čitljiv na vidljivom mjestu na etiketi i ne smije se zamijeniti ili promijeniti.

Odredbe stava 2 ovog člana ne primjenjuju se na opisivanje, prezentovanje ili označavanje miješanih jakih alkoholnih pića ako ispunjavaju uslove jedne od kategorija utvrđenih u čl. 5 do 52 ovog zakona.

Kod opisivanja, prezentovanja ili označavanja jakih alkoholnih pića proizvedenih miješanjem jakih alkoholnih pića navedenih u stavu 2 ovog člana koristiti se jedan ili više naziva navedenih u kategorijama, iz čl. 5 do 52, ovog zakona samo ako taj naziv nije dio naziva tih jakih alkoholnih pića već je naveden u istom vidnom polju kao i popis alkoholnih sastojaka sadržanih u miješanim jakim alkoholnim pićima, a ispred čega stoji naziv »miješano jako alkoholno piće«.

Naziv „miješano jako alkoholno piće“ označava se jednakim slovima istog tipa i boje poput onih koji se koriste za naziv pod kojim se jako alkoholno piće stavlja u promet i ne mogu biti veća od polovine slova koja se koriste za naziv jakog alkoholnog pića.

Prilikom označavanja i prezentovanja miješanih jakih alkoholnih pića iz stava 2 ovog člana, u slučaju kada je potrebno naznačiti popis alkoholnih sastojaka iz stava 4 ovog člana, udio svakog pojedinog alkoholnog sastojka je izražen kao procenat prema padajućem redoslijedu upotrijebljenih količina.

Posebne odredbe vezane za opisivanje, prezentovanja i označavanje jakih alkoholnih pića

Član 62

Kada se kod opisivanja, prezentovanja ili označavanja jakog alkoholnog pića navodi sirovina upotrijebljena za proizvodnju etil alkohola poljoprivrednog porijekla, svaki pojedini upotrijebljeni alkohol poljoprivrednog porijekla je naveden padajućim redoslijedom upotrijebljenih količina.

Ukoliko je jako alkoholno piće bilo podvrgnuto kupažiranju, naziv pod kojim se ono stavlja u promet može se dopuniti pojmom „kupaža“, „kupažiranje“ i/ili „kupažirano“.

Prilikom označavanja jakih alkoholnih pića period sazrijevanja ili starenja navodi se samo kada se ono odnosi na najmlađi alkoholni sastojak i pod uslovom da je jako alkoholno piće sazrijevalo pod nadzorom Ministarstva.

Upotreba jezika kod opisivanja, prezentovanja i označavanja jakih alkoholnih pića

Član 63

Jaka alkoholna pića opisuju se, predstavljaju i označavaju u skladu sa ovim zakonom i posebnim propisima kojima se uređuje označavanje hrane.

Za označavanje jakog alkoholnog pića odgovoran je proizvođač, odnosno uvoznik.

Deklaracija mora biti lako uočljiva, jasna i čitka.

Podaci koji se koriste na deklaraciji moraju biti napisani na crnogorskom jeziku i latiničnim pismom, tako da potrošač može lako da razumije svaku pojedinu informaciju.

Pojmovi označeni kurzivom u čl. 5 do 52 ovog zakona i registrovane geografske oznake u skladu sa ovim zakonom ne smiju se prevoditi.

Dozvoljeno je višejezično označavanje jakih alkoholnih pića koje nije u suprotnosti s podacima datim na crnogorskom jeziku.

Pored kategorija navedenih u ovom zakonu, za jaka alkoholnih pića proizvedena na području Crne Gore, a posebno za geografske oznake ili geografske oznake koje će se registrovati, mogu se donijeti strožija pravila u pogledu proizvodnje, opisivanja, prezentovanja i označavanja jakih alkoholnih pića u odnosu na ona propisana čl. od 5 do 52 ovog zakona.

Bliži način opisivanja, prezentovanja, i označavanja jakih alkoholnih pića, kao i sadržina prilikom označavanja alkoholnih pića utvrđuje se propisom Ministarstva.

V. OCJENJIVANJE KVALITETA I REGISTAR ALKOHOLNIH PIĆA

Proizvođač alkoholnog pića

Član 64

Proizvodnjom alkoholnih pića radi stavljanja u promet može se baviti privredno društvo, odnosno drugo pravno lice ili preduzetnik (u daljem tekstu: proizvođač), koji je registrovan za obavljanje proizvodnje alkoholnih pića u Centralnom registru Privrednih subjekata i koji je upisan u Registar proizvođača alkoholnih pića.

Proizvođač može da vrši uslužnu destilaciju fermentisanog kljuka fizičkim licima za sopstvene potrebe.

Proizvođač se ne smije baviti proizvodnjom etanola.

Kontrola kvaliteta

Član 65

Alkoholno piće prije stavljanja u promet, mora biti ocijenjeno u skladu sa ovim zakonom, a proizvođač biti upisan u Registar proizvođača jakih alkoholnih pića (u daljem tekstu: Registar).

Ocjena kvaliteta alkoholnog pića obuhvata fizičko-hemijsku analizu i organoleptičku ocjenu.

Na osnovu izvještaja o ocjeni kvaliteta alkoholnog pića Ministarstvo izdaje rješenje kojim dozvoljava ili zabranjuje stavljanje alkoholnog pića u promet, u roku od 30 dana od dana dostavljanja izvještaja o izvršenoj ocjeni kvaliteta alkoholnog pića.

Ukoliko se rješenje o dozvoli, odnosno zabrani stavljanja alkoholnog pića u promet ne donese u roku iz stava 3 ovog člana smatra se da je stavljanje alkoholnog pića u promet dozvoljeno.

Troškovi ocjene kvaliteta alkoholnog pića padaju na teret proizvođača alkoholnog pića.

Zabrana promjena na alkoholnom piću

Član 66

Na alkoholnom piću za koje je izdata dozvola za stavljanje u promet ne smije se vršiti nikakva promjena.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, ukoliko se vrše promjene na alkoholnom piću nakon izdavanja dozvole za stavljanje u promet, alkoholno piće mora biti podvrgnuto ponovnoj ocjeni kvaliteta.

Dozvola za stavljanje u promet izdaje se na godinu dana.

Ovlašćena laboratorija

Član 67

Laboratorijsku analizu fizičko-hemijskih svojstava alkoholnih pića vrši laboratorija (u daljem tekstu: ovlašćena laboratorija), koju ovlasti Ministarstvo.

Ovlašćena laboratorija dostavlja izvještaj o fizičko-hemijskoj analizi alkoholnog pića Ministarstvu u roku od sedam dana od dana uzimanja uzoraka.

Izvještaj iz stava 2 ovog člana, pored propisanih parametara kvaliteta za određenu kategoriju alkoholnog pića, sadrži:

- 1) podatke o proizvođaču (naziv i sjedište, odnosno ime i adresa);
- 2) kategoriju alkoholnog pića;
- 3) količinu alkoholnog pića koja je namijenjena za stavljanje u promet.

Uslove koje mora da ispunjava ovlašćena laboratorija u pogledu tehničke opremljenosti i stručnog kadra, metode uzimanja uzoraka i referentne metode za fizičko-hemijsku analizu, način organoleptičkog ocjenjivanja alkoholnog pića utvrđuje se propisom Ministarstva.

Ispunjenost uslova iz stava 4 ovog člana utvrđuje i ovlašćenje iz stava 1 ovog člana izdaje Ministarstvo rješenjem.

Rješenje iz stava 5 ovog člana ukinuće se ako se utvrdi da ovlašćena laboratorija ne ispunjava propisane uslove ili se utvrdi da je ovlašćenje izdato na osnovu netačnih i neistinitih podataka.

Bliži sadržaj izvještaja iz stava 3 ovog člana utvrđuje se propisom Ministarstva.

Organoleptička ocjena jakog alkoholnog pića

Član 68

Organoleptičku ocjenu jakog alkoholnog pića vrši komisija koju obrazuje Ministarstvo.

Komisija za organoleptičku ocjenu alkoholnog pića sastavljena je od ovlašćenih degustatora i tehnologa obučenih za organoleptičko ocjenjivanje alkoholnih pića.

Listu degustatora utvrđuje Ministarstvo.

Način uzimanja uzoraka za ocjenu kvaliteta alkoholnih pića i način organoleptičkog ocjenjivanja alkoholnih pića utvrđuje se propisom Ministarstva.

Registar proizvođača jakih alkoholnih pića

Član 69

Upis u Registar vrši Ministarstvo na osnovu zahtjeva proizvođača.

Zahtjev iz stava 1 ovog člana sadrži podatke o:

- 1) podnosiocu zahtjeva (naziv i sjedište, odnosno ime i adresa);
- 2) voćnjaku, odnosno vinogradu (površina u ha, katastarska opština, broj katastarske parcele, broj voćki, odnosno čokota po sortama);
- 3) sirovini (iz sopstvene proizvodnje, otkupa ili uvoza);
- 4) rješenje o upisu u registar poljoprivrednih gazdinstava, ako je sirovina iz sopstvene proizvodnje;
- 5) dokument o porijeklu sirovine, ako je sirovina iz otkupa ili uvoza;
- 6) kategoriji alkoholnog pića;
- 7) ostvarenom prinosu voća, odnosno grožđa u prethodnoj godini i zalihama alkoholnog pića.

Uz zahtjev iz stava 3 ovog člana, prilaže se dokaz o svojini, odnosno ugovor o zakupu voćnjaka, odnosno vinograda sa naznakom katastarske opštine i katastarskim brojem parcele i površinom voćnjaka, odnosno vinograda.

Provjeru podataka iz st. 2 i 3 ovog člana, kod podnosioca zahtjeva, vrši stručna komisija koju obrazuje ministarstvo (u daljem tekstu: Komisija).

Na osnovu izvještaja Komisije o osnovanosti zahtjeva, Ministarstvo donosi rješenje o upisu u Registar.

Komisija utvrđuje potpunost i opravdanost zahtjeva u roku od 15 dana od dana prijema zahtjeva.

Ukoliko je zahtjev nepotpun, podnosilac zahtjeva se poziva da u roku od 15 dana dostavi neophodnu dokumentaciju.

Ako podnosioc zahtjeva u određenom roku ne dostavi dokumentaciju, Ministarstvo rješenjem odbacuje zahtjev za registraciju.

U slučaju neosnovanosti zahtjeva, na prijedlog Komisije, Ministarstvo rješenjem odbija zahtjev.

Rješenje iz stava 10 ovog člana je konačno u upravnom postupku i protiv njega se može voditi upravni spor.

Troškovi rada Komisije padaju na teret proizvođača jakog alkoholnog pića.

Bliži sadržaj zahtjeva iz stava 1 ovog člana, potrebnu dokumentaciju uz Zahtjev, kao i sadržina i način vođenja Registra utvrđuje se propisom Ministarstva.

Brisanje iz Registra proizvođača

Član 70

Proizvođač se briše iz Registra ako:

- 1) podnese zahtjev za brisanje iz Registra;
- 2) ne dostavi promjenu upisanih podataka u roku iz člana 66 ovog zakona.
- 3) ne dostavi godišnji izvještaj o proizvodnji, prometu i zalihama alkoholnih pića u predviđenom roku iz člana 72 ovog zakona;
- 4) na osnovu izvještaja organa uprave nadležanog za poslove inspekcijskog nadzora;
- 5) ne vodi podrumsku evidenciju iz člana 73 ovog zakona;
- 6) na osnovu negativnog izvještaja ovlaštene laboratorije iz člana 67 stav 1 ovog zakona.

Brisanje iz Registra vrši Ministarstvo donošenjem rješenja o brisanju iz Registra.

Rješenje stava 2 ovog člana je konačno u upravnom postupku i protiv njega se može voditi upravni spor.

Lista alkoholnih pića

Član 71

Na osnovu pravnosnažnog rješenja o upisu u Registar, kao i izdate dozvole za stavljanje alkoholnog pića u promet, Ministarstvo sačinjava Listu alkoholnih pića.

Lista alkoholnih pića iz stava 1 ovog člana objavljuje se u „Službenom listu Crne Gore“.

Godišnji izvještaj

Član 72

Proizvođač je dužan da Ministarstvu dostavi godišnji izvještaj o proizvodnji, prometu i zalihama alkoholnih pića u periodu od 1. do 31. januara tekuće za prethodnu godinu.

Proizvođač je dužan da promjenu upisanih podataka u Registar prijavi Ministarstvu u roku od 30 dana od dana nastale promjene.

Sadržinu godišnjeg izvještaja iz stava 1 ovog člana i način prijavljivanja promjena iz stava 2 ovog člana utvrđuje se propisom Ministarstva.

VI. EVIDENCIJA

Vođenje evidencije

Član 73

Proizvođač je dužan da vodi podrumarsku evidenciju o proizvodnji i prometu alkoholnog pića.

Evidencija se čuva najmanje tri godine, računajući od dana prodaje poslednje količine godišnje proizvodnje alkoholnog pića.

Evidenciju nijesu dužni da vode privredna društva i preduzetnici koji se bave prodajom alkoholnog pića na malo (maloprodajni objekti, supermarketi) i ugostiteljski objekti, ali su dužni da imaju dokument o porijeklu tih proizvoda.

Sadržina i način vođenja evidencije utvrđuje se propisom Ministarstva.

Obilježavanje posuda

Član 74

Proizvođač je dužan da obilježi svaku posudu sa sirovinom i alkoholnim pićem u proizvodnom pogonu i magacinu.

Proizvođač je dužan da posebno obilježi posudu sa destilatom i alkoholnim pićem koje je potrebno doraditi ili preraditi sa navođenjem nedostataka u odnosu na propisani kvalitet.

Transport destilata i alkoholnih pića iz stava 2 ovog člana, radi dorade ili prerade, može se vršiti uz prethodno odobrenje Ministarstva.

Posude sa alkoholnim pićem koje ne odgovara propisanom kvalitetu, a namijenjeno je izvozu, moraju se posebno obilježiti.

Način obilježavanja posuda iz st. 1, 2 i 4 ovog člana utvrđuje se propisom Ministarstva.

VII. GEOGRAFSKE OZNAKE

Geografska oznaka

Član 75

Geografske oznake u smislu ovog zakona su oznake kojima se obilježava jako alkoholno piće koje potiče s područja države, regije ili određenog lokaliteta te države, pri čemu se kvalitet, reputacija ili druge karakteristike jakog alkoholnog pića mogu u osnovi pripisati njegovom geografskom porijeklu.

Geografska oznaka registrovana u skladu sa ovim zakonom ne može postati generična.

Nazivi koji su postali generički ne mogu se registrovati kao geografska oznaka.

Naziv koji je postao generički predstavlja naziv jakog alkoholnog pića koji je i ako povezan s mjestom ili regijom u kojoj je piće izvorno proizvedeno ili stavljeno u promet postao uobičajen za to jako alkoholno piće.

Jaka alkoholna pića koja nose geografske oznake u skladu sa ovim zakonom treba da ispunjavaju proizvođačku specifikaciju, odnosno elaborat o proizvodnji jakog alkoholnog pića sa geografskom oznakom.

Zaštita geografskih oznaka

Član 76

Geografske oznake registrovane u skladu sa ovim zakonom zaštićene su od:

1) svake direktne ili indirektno komercijalne upotrebe u odnosu na proizvode koji nisu obuhvaćeni registracijom, ukoliko se mogu uporediti sa jakim alkoholnim pićem registrovanim pod tom oznakom ili ukoliko se upotrebom tog naziva eksploatiše reputacija registrovane oznake;

2) zloupotrebe, imitacije ili evociranja, čak i ako je pravo porijeklo proizvoda naznačeno ili naziv proizvoda preveden ili ako ga prate izrazi kao što su "stil", "tip", "metod", "kao što se proizvodi u", "imitacija" ili slično;

3) bilo kakvih podataka koji nijesu istiniti ili dovode u zabludu u pogledu porijekla, prirode ili bitnih osobina proizvoda, kod opisivanja, prezentovanja ili označavanja proizvoda, kojima se stvara pogrešan utisak u vezi s njegovim porijeklom;

4) radnje koja može potrošača dovesti u zabludu u pogledu stvarnog porijekla proizvoda.

Homonimne geografske oznake

Član 77

Homonimne geografske oznake koje odgovaraju zahtjevima ovog zakona mogu se registrovati poštujući lokalnu i tradicionalnu upotrebu i mogući rizik od zabune.

Neće se registrovati homonimi koji dovode potrošača u zabludu da proizvod dolazi iz drugog područja čak i ako je naziv tačan u odnosu na stvarno državno područje, regiju ili mjesto porijekla tog proizvoda.

Upotreba registrovanih homonimnih geografskih oznaka je dozvoljena ako u praksi postoji jasna razlika između naknadno registriranog homonima i naziva koji je već registrovan, pri čemu treba paziti na pravedan odnos prema proizvođačima i da se potrošači ne dovode u zabludu.

Odnos između geografske oznake i žiga

Član 78

Žig koji sadrži ili se sastoji od registrovane geografske oznake, ne može da se registruje ako bi se upotrebom takvog žiga narušila pravna zaštita registrovane geografske oznake na neki od načina iz člana 76 ovog zakona.

Žig koji je registrovan ali se njime narušava pravna zaštita registrovane geografske oznake iz člana 76 ovog zakona, može da se proglasiti ništavnim u skladu sa zakonom kojim se uređuju žigovi.

Žig koji je registrovan na području Crne Gore u skladu sa zakonom koji uređuje žig, prije datuma podnošenja zahtjeva za registraciju geografske oznake, može se koristiti pod uslovom da ne postoji nikakva osnova za njegovo proglašavanje ništavnim ili za njegov opoziv prema propisima o žigu.

Geografska oznaka koja je identična ili slična sa ranije registrovanim žigom, ne može se registrovati ako bi takvo registrovanje, zbog reputacije i dužine upotrebe žiga, moglo da dovede potrošače u zabludu o pravom porijeklu, odnosno kvalitetu jakog alkoholnog pića.

VIII. ZAŠTITA GEOGRAFSKIH OZNAKA

Registracija na nivou Evropske unije

Član 79

Geografska oznaka registrovana u Crnoj Gori u skladu sa ovim zakonom, može se registrovati na nivou Evropske unije na osnovu zahtjeva.

Zahtjev za registraciju geografske oznake podnosi se Evropskoj komisiji na jednom od službenih jezika Evropske Unije ili praćen prevodom na jedan od tih jezika preko Ministarstva.

Zahtjev za registraciju geografskih oznaka mora sadržati proizvođačku specifikaciju u skladu sa ovim zakonom kao i dokaz da je naziv zaštićen u Crnoj Gori.

Postupak registracije geografskih oznaka na nivou Evropske unije sprovodi se u skladu sa propisima Evropske unije.

Međunarodno registrovanje geografske oznake

Član 80

Međunarodno registrovanje geografske oznake jakog alkoholnog pića vrši se u skladu sa međunarodnim sporazumima koji obavezuju Crnu Goru.

Zahtjev za međunarodno registrovanje geografske oznake jakog alkoholnog pića podnosi se Ministarstvu.

Registracija geografskih oznaka na nivou Crne Gore

Član 81

Postupak za registraciju geografskih oznaka jakih alkoholnih pića pokreće se zahtjevom za registraciju geografske oznake koji se podnosi Ministarstvu.

Zahtjev za registraciju geografske oznake podnosi grupa proizvođača ili prerađivača koji na određenom geografskom području proizvodi alkoholno piće za koje se traži registrovanje geografske oznake i čiji su članovi upisani u registar proizvođača iz člana 68 ovog zakona.

Pod pojmom grupa podrazumijeva se svako udruživanje proizvođača ili prerađivača tog pića, bez obzira na njen pravni status i sastav.

Izuzetno, od stava 2 ovog člana pojedini proizvođač ili prerađivač, može podnijeti zahtjev samo ako:

- 1) je u vrijeme podnošenja zahtjeva jedini proizvođač odnosno prerađivač pića za koji zahtijeva oznaku u određenom geografskom području;
- 2) jedino on upotrebljava tradicionalne i nepromjenjive lokalne postupke;
- 3) geografsko područje ima svojstva koja se znatno razlikuju od svojstava susjednih područja ili ako se svojstva jakog alkoholnog pića razlikuju.

Zahtjev za registrovanje geografske oznake

Član 82

Zahtjev za registraciju geografske oznake sadrži:

- 1) podatke o podnosiocu zahtjeva – grupi/pojedinac (naziv, puna adresa);
- 2) podatke o svakom njenom članu koji je proizvođač odnosno prerađivač jakog alkoholnog pića koje se registruje;
- 3) potpis i pečat podnosioca zahtjeva.

Uz zahtjev za registraciju geografske oznake potrebno je dostaviti i:

- 1) proizvođačku specifikaciju - elaborat o proizvodnji alkoholnog pića sa geografskom oznakom;
 - 2) dokaz o registraciji u Centralnom registru privrednih subjekata;
 - 3) rješenje o upisu u Registar za svakog člana grupe;
 - 4) dozvolu za stavljanje alkoholnog pića u pomet za svakog člana grupe;
 - 5) dokaz (fizičko-hemijska analiza ovlaštene laboratorije) o usaglašenosti pića sa propisanim kvalitetom (ne stariji od jedne godine);
 - 6) dokaz o proizvodnji proizvoda na geografskom području koje je istaknut u nazivu, ako proizvod ima geografski prefiks .
- Bliži sadržaj i način podnošenja zahtjeva iz stava 1 ovog člana i elaborata iz stava 2 ovog člana i potrebna dokumentacija uz zahtjev i Elaborat utvrđuje se propisom Ministarstva.

Postupanje po zahtjevu za registraciju

Član 83

Postupak ispitivanja zahtjeva sprovodi Komisija za registraciju geografske oznake alkoholnih pića, koju imenuje Ministarstvo.

Komisiju za registraciju geografske oznake alkoholnih pića obrazuje Ministarstvo iz reda stručnjaka iz oblasti proizvodnje alkoholnih pića, predstavnika ovlaštene laboratorije iz člana 66 ovog zakona, predstavnika Zavoda za intelektualnu svojinu Crne Gore, predstavnika proizvođača i predstavnika Ministarstva.

Komisija za registraciju geografske oznake alkoholnih pića utvrđuje potpunost zahtjeva iz člana 81 ovog zakona.

Rok za utvrđivanje potpunosti zahtjeva je 30 dana od dana prijema zahtjeva.

Ukoliko je zahtjev nepotpun, podnosilac zahtjeva se poziva da u roku od 30 dana dostavi neophodnu dokumentaciju.

Ako podnosioc zahtjeva u određenom roku ne dostavi dokumentaciju, Ministarstvo rješenjem odbacuje zahtjev za registraciju.

Komisija za registraciju geografske oznake alkoholnih pića utvrđuje potpunost zahtjeva u roku od 3 mjeseca od dana potpunosti zahtjeva.

Ukoliko je zahtjev osnovan objavljuje u „Službenom listu Crne Gore“.

Po isteku 30 dana od dana objavljivanja iz stava 8 ovoga člana, ukoliko nema prigovora, na prijedlog komisije za registraciju geografske oznake alkoholnih pića, Ministarstvo donosi rješenje o registraciji geografske oznake.

Ukoliko je zahtjev neosnovan, na prijedlog Komisije za registraciju geografske oznake alkoholnih pića, Ministarstvo rješenjem odbija zahtjev.

Proizvođačku specifikaciju - elaborat o proizvodnji alkoholnog pića sa geografskom oznakom iz člana 81 ovog zakona objavljuje se na zvaničnoj web stranici Ministarstva.

Troškovi rada komisije za registraciju geografske oznake alkoholnih pića padaju na teret podnosioca zahtjeva.

Prije donošenja rješenja podnosioc zahtjeva dužan je podmiriti troškove postupka registracije u skladu sa ovim Zakonom.

Način rada Komisije za registraciju geografske oznake alkoholnih pića utvrđuje se propisom Ministarstva.

Izmjena elaborata

Član 84

Grupa proizvođača i/ili prerađivača koja ispunjava uslove iz člana 80 ovog zakona, može zahtijevati izmjenu specifikacije proizvoda, naročito radi prihvatanja naučno tehničkih dostignuća ili redefinisanja geografskog područja.

Zahtjev iz stava 1 ovog člana podnosi se Ministarstvu i mora da sadrži opis i razloge predloženih izmjena.

Postupak po zahtjevu za izmjenu specifikacije koja podrazumijeva jednu ili više izmjena elaborata, razmatra Komisija za registraciju geografske oznake.

U slučaju da je zahtjev za izmjenu specifikacije osnovan, Ministarstvo na predlog Komisije za registraciju geografske oznake donosi rješenje o odobravanju predloženih izmjena i objavljuje izmjenu specifikacije u "Službenom listu Crne Gore".

Kada izmjena podrazumijeva privremenu promjenu elaborata, koja je rezultat sprovođenja obaveznih sanitarnih ili fitosanitarnih mjera nadležnih državnih organa, Ministarstvo na predlog Komisije za registraciju geografske oznake, donosi rješenje o privremenoj promjeni specifikacije.

Uslovi i način podnošenja zahtjeva za izmjenu Elaborata utvrđuje se propisom Ministarstva.

Prigovor na zahtjev za registraciju geografske oznake

Član 85

Proizvođač jakog alkoholnog pica koji ima sjedište, odnosno boravište u Crnoj Gori može podnijeti prigovor na zahtjev za registraciju sa obrazloženjem razloga za podnošenje prigovora.

Prigovor iz stava 1 ovog člana podnosi se Ministarstvu, u roku od 30 dana od dana objavljivanja zahtjeva u "Službenom listu Crne Gore".

Prigovor iz stava 1 ovog člana prihvata se ako:

- 1) je podnesen u propisanom roku;
- 2) je ukazano da geografska oznaka čija se registracija zahtjevom traži ne ispunjava uslove za registraciju propisane ovim zakonom;
- 3) sadrži informacije iz kojih se može zaključiti da je naziv za koji se traži registracija generičan.

Postupanje po prigovoru

Član 86

Komisija za registraciju geografske oznake utvrđuje osnovanost prigovora iz člana 84 ovog zakona.

Ukoliko Ministarstvo ne primi nijedan prigovor u roku iz člana 84 stav 2 ovog zakona, Komisija za registraciju geografske oznake predlaže Ministarstvu donošenje rješenja o registraciji geografske oznake.

Ako je prigovor podnesen u skladu sa članom 84 ovog zakona, Komisija za registraciju geografske oznake poziva zainteresovane strane da se dogovore.

Ukoliko zainteresovane strane ne postignu dogovor, Komisija za registraciju geografske oznake predlaže Ministarstvu prihvatanje ili odbijanje zahtjeva za registraciju, odnosno dalje postupanje po zahtjevu za registraciju, uvažavajući mišljenja podnosioca zahtjeva i podnosioca prigovora, o čemu Ministarstvo donosi rješenje.

Rješenje iz stava 4 ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Geografske oznake registrovane u skladu sa st. 2 i 4 ovog člana Ministarstvo objavljuju se u "Službenom listu Crne Gore".

Bliži način podnošenja prigovora i rokovi u postupku po prigovoru, kao i rokovi za dalje postupanje po zahtjevu za registraciju iz stava 4 ovog člana utvrđuju se propisom Ministarstva.

Registar geografskih oznaka

Član 87

Na osnovu rješenja iz člana 82 st. 8 i člana 85 ovog zakona registrovane oznake porijekla upisuju se u Registar geografskih oznaka alkoholnih pića koji vodi Ministarstvo.

Registar geografskih oznaka jakih alkoholnih pića sadrži:

- 1) registarski broj oznake pića;
- 2) podatke o podnosiocu zahtjeva (ime i prezime odnosno naziv proizvođača jakog alkoholnog pića, adresu odnosno sjedište i matični broj);
- 3) registrovanu oznaku jakog alkoholnog pića;
- 4) datum donošenja i broj rješenja o registraciji;
- 5) datum upisa registrovane oznake.

Bliži sadržaj, oblik i način vođenja Registra geografskih oznaka alkoholnih pića iz stava 3 ovog člana utvrđuje se propisom Ministarstva.

Brisanje registrovane geografske oznake

Član 88

Proizvođač koji je upisan u Registar iz člana 86 ovog zakona, a ne želi više da proizvodi jako alkoholno piće sa registrovanom geografskom oznakom, predaje Ministarstvu zahtjev za brisanje iz Registra geografskih oznaka.

Na osnovu zahtjeva Ministarstvo donosi rješenje o brisanju ovlašćenog korisnika registrovane oznake iz Registra geografskih oznaka.

Zahtjev za ukidanje rješenja iz stava 1 ovog člana Ministarstvu može podnijeti proizvođač, sa navođenjem razloga za ukidanje rješenja.

Pravosnažno rješenje o ukidanju rješenja o geografskoj oznaci objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".

Na osnovu pravnosnažnog rješenja iz stava 4 ovog člana, Ministarstvo briše registrovanu geografsku oznaku iz Registara geografskih oznaka.

Ukoliko se utvrdi da je došlo do kršenja odredbi ovog zakona Ministarstvo, na prijedlog komisije za registraciju geografske oznake jakih alkoholnih pića, donosi rješenje o brisanju iz Registra geografskih oznaka.

Rješenje o registraciji geografske oznake ukinuće se ako se u postupku ocjenjivanja usaglašenosti sa specifikacijom proizvoda utvrdi da proizvod ne ispunjava uslove iz specifikacije, odnosno da neće biti moguće obezbjeđivati kontinuirano ispunjavanje uslova iz specifikacije proizvoda.

Rješenje iz stava 2 ovog člana je konačno u upravnom postupku i protiv njega se može voditi upravni spor.

Oblik i sadržaj zahtjeva i postupak po zahtjevu iz stava 2 ovog člana utvrđuje se propisom Ministarstva.

Upotreba geografske oznake

Član 89

Proizvođač može da upotrebljava registrovanu geografsku oznaku samo na osnovu rješenja o upotrebi registrovane geografske oznake (u daljem tekstu: nosilac rješenja), koje izdaje Ministarstvo.

Proizvođač je dužan da, uz zahtjev za dobijanje rješenja o upotrebi registrovane geografske oznake, dostavi potvrdu o usaglašenosti jakog alkoholnog pića sa propisanim kvalitetom, u skladu sa ovim zakonom.

Nosilac rješenja može registrovanu geografsku oznaku da upotrebljava za obilježavanje jakog alkoholnog pića na koje se geografska oznaka odnosi sve dok ispunjava uslove propisane ovim zakonom.

Nosilac rješenja može geografsku oznaku iz stava 3 ovog člana upotrebljavati i na ambalaži, katalogu, prospektu i drugom obliku ponude, računu, poslovnoj prepisci i drugim oblicima poslovne komunikacije i pri izvozu jakih alkoholnih pića obilježenih tom geografskom oznakom.

Evidenciju nosilaca rješenja iz stava 1 ovog člana vodi ministarstvo.

Način vođenja i sadržina evidencije iz stava 6 ovog člana utvrđuje se propisom Ministarstva.

Nazivi, oznake i znaci

Član 90

Jako alkoholno piće koje je proizvedeno ili prerađeno u skladu sa odgovarajućim elaboratom mora biti označeno na način da pored registrovanog naziva ima i vidljivu oznaku "ZAŠTIĆENA GEOGRAFSKA OZNAKA" ili "ZGO", uz nanošenje pripadajućeg znaka.

Samo proizvođači jakih alkoholnih pića koji proizvode ili prerađuju u skladu sa elaboratom i koji su upisani u Registar geografskih oznaka jakih alkoholnih pića iz člana 86 ovog zakona mogu na deklaraciji ili na reklamnoj ili drugoj dokumentaciji koja se odnosi na to jako alkoholno piće staviti oznaku i pripadajući znak iz stava 1 ovog člana.

Znak iz stava 1 ovog člana je grafički prikaz registrovane oznake poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda.

Izgled, dimenzije, sadržaj i način izdavanja znaka iz stava 1 ovog člana utvrđuje se propisom Ministarstva.

Lista alkoholnih pića sa geografskom oznakom

Član 91

Ministarstvo će po pravosnažnosti rješenja o registraciji, oznaku jakog alkoholnog pića staviti na Listu jakih alkoholnih pića porijeklom iz Crne Gore.

Lista jakih alkoholnih pića iz stava 1 ovog člana objavljuje se u „Službenom listu Crne Gore“.

Pravo upotrebe registrirane geografske oznake jakih alkoholnih pića

Član 92

Pravo upotrebe registrovane geografske oznake jakih alkoholnih pića pripada svim privrednim društvima, odnosno drugim pravnim licima i preduzetnicima, ukoliko ispunjavaju uslove za određeno jako alkoholno piće propisane ovim zakonom (u daljem tekstu: ovlašćeni korisnici).

Novi korisnici geografskih oznaka

Član 93

Postupak za upis novih korisnika registrovane geografske oznake jakih alkoholnih pića pokreće se podnošenjem zahtjeva za pravo upotrebe registrovane oznake koji se podnosi Ministarstvu.

Ovlašćeni korisnik registrovane geografske oznake je proizvođač koji proizvodi jaka alkoholna pića u skladu sa ovim zakonom

Zahtjev za pravo upotrebe registrovane geografske oznake sadrži:

- 1) podatke o podnosiocu zahtjeva;
- 2) dokaz o registraciji u Centralnom registru privrednih subjekata;
- 3) izjavu kojom potvrđuje količinu proizvedenog pića za koju traži pravo korišćenja na godišnjem ili mjesečnom nivou, zavisno od početka proizvodnje;
- 4) dokaz o ispunjenosti uslova navedenih u članu 81 ovog zakona;
- 5) potpis i pečat podnosioca zahtjeva.

Postupak ispitivanja zahtjeva za pravo upotrebe registrovane geografske oznake sprovodi Komisija za registraciju geografske oznake.

Komisija za registraciju geografske oznake jakih alkoholnih pića utvrđuje potpunost i osnovanost zahtjeva iz stava 1 ovog člana.

Ukoliko je zahtjev osnovan, na prijedlog Komisije za registraciju geografske oznake jakih alkoholnih pića, Ministarstvo donosi rješenje o pravu upotrebe registrovane oznake.

Danom pravosnažnosti rješenja o pravu upotrebe registrovane geografske oznake, korisnik se upisuje u evidenciju nosilaca rješenja.

Ukoliko je zahtjev neosnovan, na prijedlog Komisije za registraciju geografske oznake jakih alkoholnih pića, Ministarstvo rješenjem odbija zahtjev.

Troškovi rada Komisije za registraciju geografske oznake alkoholnih pića padaju na teret podnosioca zahtjeva.

Prije donošenja rješenja o pravu upotrebe registrovane oznake podnosioc zahtjeva dužan je podmiriti troškove postupka registracije u skladu sa ovim zakonom.

Sadržina zahtjeva i izjave iz stava 2 ovog člana za pravo upotrebe registrovane oznake i dopunu Zahtjeva utvrđuje se propisom Ministarstva.

Ocjenjivanje usaglašenosti

Član 94

Ocjenjivanje usaglašenosti sa elaboratom vrši se nakon donošenja rješenja o registraciji geografske oznake.

Ocjenjivanje usaglašenosti sa Elaboratom iz stava 1 ovog člana vrši pravno lice kojeg ovlasti Ministarstvo (u daljem tekstu: sertifikaciono tijelo).

Sertifikaciono tijelo mora da je akreditovano u skladu sa standardom ISO 17065 i da ispunjava uslove u pogledu tehničke opremljenosti i stručnog kadra.

Izuzetno, od stava 3 ovog člana, Ministarstvo može da ovlasti sertifikaciono tijelo i u slučaju kada je sertifikaciono tijelo u postupku akreditacije.

Postupak akreditacije iz stava 4 ovog člana mora biti završen u roku od jedne godine od dana dobijanja ovlašćenja.

Spisak ovlašćenih sertifikacionih tijela objavljuje se u „Službenom listu Crne Gore“.

Postupak ocjenjivanja usaglašenosti sa specifikacijom

Član 95

Postupak ocjenjivanja usaglašenosti sa elaboratom iz člana 81 ovog zakona počinje podnošenjem zahtjeva za ocjenjivanje usaglašenosti sertifikacionom tijelu zainteresovanog privrednog društva, odnosno drugog pravnog lica i preduzetnika, koji je registrovan za obavljanje proizvodnje jakih alkoholnih pića.

Nakon završenog postupka ocjenjivanja usaglašenosti sa specifikacijom, sertifikaciono tijelo izdaje potvrdu o usaglašenosti proizvoda, koju dostavlja podnosiocu zahtjeva i Ministarstvu.

U slučaju kada sertifikaciono tijelo utvrdi značajne neusklađenosti sa specifikacijom proizvoda dužno je da o tome obavijesti Ministarstvo.

Troškove ocjenjivanja usaglašenosti sa specifikacijom određuje sertifikaciono tijelo, uz saglasnost Ministarstva, a troškove snose podnosioci zahtjeva za ocjenjivanje usaglašenosti sa specifikacijom proizvoda.

Bliži uslovi koje mora da ispunjava sertifikaciono tijelo, način izvještavanja, postupak ocjenjivanja usaglašenosti, sadržaj potvrde o usaglašenosti, sa specifikacijom proizvoda i način i rokovi obavještavanja iz stava 3 ovog člana utvrđuje se propisom Ministarstva.

IX. SLUŽBENE KONTROLE

Službene kontrole

Članak 96

Službene kontrole zdravstvene ispravnosti i higijene jakih alkoholnih pića sprovode se u skladu sa zakonom kojim se uređuje bezbjednost hrane.

Svaki registrovani proizvođač jakog alkoholnog pića i svaki ovlašćeni korisnik registrovane geografske oznake jakog alkoholnog pića podliježu službenim kontrolama.

X. PUNJENJE, ZATVARANJE I DEKLARISANJE

Uslovi za punjenje, zatvaranje i deklarisanje

Član 97

Proizvođač je dužan da punjenje i zatvaranje jakih alkoholnih pića vrši na način kojim se čuva njihov kvalitet.

Jako alkoholno piće pakuje se i zatvara na način kojim se obezbjeđuje originalnost proizvoda.

Zabranjeno je na originalna pakovanja jakog alkoholnog pića stavljati zatvarač koji pokriva omotnica, odnosno folija od olova.

Pakovanje i deklarisanje jakog alkoholnog pića vrši proizvođač, odnosno uvoznik, na osnovu dozvole za stavljanje jakog alkoholnog pića u promet.

Zabranjeno je prepakivanje originalnog pakovanja jakog alkoholnog pića drugog proizvođača i naknadno deklarisanje, kao i korišćenje, odnosno stavljanje na pakovanje deklaracije drugog proizvođača.

Bliži način pakovanja, deklarisanja i sadržinu deklaracije alkoholnih pića utvrđuje se propisom Ministarstva.

Jaka alkoholna pića sa geografskom oznakom moraju na deklaraciji da imaju i broj rješenja za korišćenje geografske oznake iz člana 82 ovog zakona.

XI. PROMET

Stavljanje u promet

Član 98

Promet alkoholnih pića čine svi postupci sprovedeni nakon konačne proizvodnje, koji nastaju skladištenjem, osim skladištenja radi sopstvenih potreba proizvođača, prevozom i prodajom, kao i izvozom ili uvozom.

Promet je i ponuda alkoholnih pića u ugostiteljskim objektima, na turističkim i sličnim manifestacijama, u objektima za proizvodnju alkoholnih pića, i drugim vrstama neposredne ponude krajnjem potrošaču.

Uslovi za stavljanje u promet

Član 99

U promet se mogu staviti jaka alkoholna pića koja su proizvedena u skladu sa ovim zakonom.

Jako alkoholno piće može se staviti u promet samo nakon dobijanja dozvole za stavljanje u promet, koju izdaje Ministarstvo.

Jako alkoholno piće mogu se staviti u promet za neposrednu ljudsku potrošnju samo u originalnom pakovanju i propisanog kvaliteta.

Jaka alkoholna pića sa geografskom oznakom mogu se staviti u promet samo nakon dobijanja rješenja za korišćenje geografske oznake iz člana 82 ovog zakona.

Transport i promet jakih alkoholnih pića i destilata

Član 100

Transport jakih alkoholnih pića i destilata od mjesta primarne proizvodnje do mjesta za dalju doradu, bez promjene proizvođača ne smatra se prometom, a mora da ih prati isprava o ocjeni kvaliteta, dozvola za puštanje u promet, rješenje o upisu u Registar i otpremnica sa nazivom i sjedištem proizvođača, količini u litrima i sadržaj etanola u % v/v, kao i odredište isporuke sa registarskom oznakom prevoznog sredstva.

Dokumenti koji prate jaka alkoholna pića i destilate u prometu su otpremnica (sa nazivom i sjedištem proizvođača, količini u litrima i sadržajem etanola u % v/v, naziv i sjedište kupca, odredište isporuke sa registarskom oznakom prevoznog sredstva) ocjena kvaliteta, rješenje o upisu u Registar i dozvola za puštanje u promet.

Transport jakoh alkoholnih pića u rinfuznom stanju radi dalje dorade i prerade može da vrši samo proizvođač.

Odgovornost za kvalitet

Član 101

Za kvalitet jakog alkoholnog pića u prometu odgovoran je proizvođač pod čijim imenom je jako alkoholno piće stavljeno u promet, a za uvezeno jako alkoholno piće odgovoran je uvoznik.

Ako je jako alkoholno piće proizveo jedan proizvođač, a puni drugi proizvođač, za kvalitet alkoholnog pića u prometu odgovoran je proizvođač koji je izvršio punjenje.

Dorada i prerada

Član 102

Jaka alkoholna pića koja se stavljaju u promet, a ne odgovaraju propisanom kvalitetu, vraćaju se proizvođaču na doradu, odnosno preradu.

Troškove dorade, odnosno prerade, kao i troškove transporta snosi proizvođač.

Zabrane

Član 103

Zabranjeno je na pijacama i drugim javnim površinama, kao i u ugostiteljskim objektima izlagati i prodavati jaka alkoholna pića u rinfuznom stanju.

Uvoz alkoholnih pića

Član 104

Jaka alkoholna pića koja se uvoze mora da prati dokument o kvalitetu i usaglašenosti ovlašćene institucije zemlje izvoznice.

Jaka alkoholna pića mogu se uvoziti samo ako ispunjavaju uslove u pogledu kvaliteta propisane ovim zakonom.

Uvezena jaka alkoholna pića mogu se staviti u promet za krajnju potrošnju samo u originalnom pakovanju.

Uvezena alkoholna pića koja se izvoze moraju na svakom pratećem dokumentu i etiketi imati naznačenu zemlju porijekla i ne smiju se označiti kao crnogorski proizvod.

Izvoz

Član 105

Jako alkoholno piće koja se izvozi mora imati dozvolu za stavljanje jakog alkoholnog pića u promet koju izdaje Ministarstvo i fizičko-hemijsku analizu od ovlašćene laboratorije.

Jaka alkoholna pića sa geografskom oznakom koja se izvoze moraju imati i rješenje o korišćenju registrovane geografske oznake.

U proizvodnji jakog alkoholnog pića koje je namijenjeno ugovorenom izvozu u određenu državu, dozvoljeni su, pored postupaka i sredstava utvrđenih ovim zakonom i postupci i sredstva koji su dozvoljeni propisima države uvoznice.

XIII. NADZOR

Mjere nadzora

Član 106

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona vrši Ministarstvo.

Inspeksijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši organ uprave nadležan za poslove inspeksijskog nadzora preko inspektora za jaka alkoholna pića.

Ovlašćenja inspektora za jaka alkoholna pića

Član 107

Pored ovlašćenja inspektora utvrđenih zakonom kojim je uređen inspeksijski nadzor, inspektor za jaka alkoholna pića ima i ovlašćenja da:

- 1) provjerava način proizvodnje, kvalitet i označavanje alkoholnih pića sa geografskom oznakom u proizvodnji i prometu;
- 2) provjerava kvalitet i označavanje alkoholnih pića bez geografske oznake u proizvodnji i prometu;
- 3) provjerava kvalitet destilata u proizvodnji i prometu;
- 4) provjerava vođenje registara i evidencija u skladu sa ovim zakonom;
- 5) uzima uzorke alkoholnih pića i destilata, bez naknade, radi ispitivanja i utvrđivanja kvaliteta;

- 6) provjerava ispunjenost uslova za vršenje poslova ocjenjivanja usaglašenosti;
- 7) provjerava i druge uslove predviđene ovim zakonom.

Upravne mjere i radnje inspektora za alkoholna pića

Član 108

Pored upravnih mjera i radnji utvrđenih zakonom kojim je uređen inspekcijski nadzor, poljoprivredni inspektor je obavezan da preduzme i sljedeće upravne mjere i radnje:

- 1) zabrani stavljanje u promet jakih alkoholnih pića, ako proizvođač nije upisan u Registar proizvođača jakih alkoholnih pića;
- 2) zabrani stavljanje u promet jakih alkoholnih pića sa geografskom oznakom za koje nije registrovana geografska oznaka;
- 3) zabrani stavljanje u promet jakog alkoholnog pića sa geografskom oznakom za koje nije izdato rješenje o korišćenju geografske oznake;
- 4) zabrani stavljanje u promet jakih alkoholnih pića ako ne odgovaraju propisanom i kvalitetu;
- 5) oduzme i uništi alkoholna pića koja se stavljaju u promet u rinfuznom stanju na pijacama i drugim javnim mjestima, kao i u ugostiteljskim objektima;
- 6) oduzme alkoholna pića i destilate koja su stavljena u promet suprotno odredbama ovog zakona, ako prodavac nije proizvođač koji je upisan u Registar proizvođača jakih alkoholnih pića i ako se neovlašćeno bavi njihovim prometom, kao i oduzme prevozno sredstvo, odnosno sudove u kojima se prevozi, odnosno čuva alkoholno piće;
- 7) zabrani proizvodnju jakog alkoholnog pića ako se u proizvodnji upotrebljava šećer, etil alkohol koji nije poljoprivrednog porijekla, druga sredstva i materije kojima se može povećati količina i mijenjati propisani prirodni sastojci jakog alkoholnog pića, oduzme sredstva i jaka alkoholna pića u čijoj proizvodnji su korišćena ta sredstva i materije;
- 8) zabrani promet i transport destilata i alkoholnog pića do otklanjanja nedostataka u pogledu kvaliteta;
- 9) oduzme jaka alkoholna pića koja su punjena i zatvorena na način kojim se ne čuva kvalitet jakog alkoholnog pića;
- 10) odredi i druge i mjere i radnje u skladu sa zakonom.

XIV. KAZNE ODREDBE

Novčane kazne

Član 109

Novčanom kaznom od 500 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

- 1) dodaje razrijeđen ili nerazrijeđen alkohol u Rum (član 5 stav 3);
- 2) aromatizuje Rum (član 5 stav 4);
- 3) dodaje razrijeđen ili nerazrijeđen alkohol u Whisky ili Whiskey (član 6 stav 4);

- 4) zaslauđuje, aromatizuje ili dodaje additive u Whisky ili Whiskey (član 6 stav 5);
- 5) dodaje razrijeđen ili nerazrijeđen alkohol u rakiju od žitarica (član 7 stav 3);
- 6) aromatizuje rakiju od žitarica (član 7 stav 4);
- 7) dodaje razrijeđen ili nerazrijeđen alkohol u rakiju od vina (član 8 stav 3);
- 8) aromatizuje rakiju od vina, osim prilikom primjene tradicionalnih metoda proizvodnje (član 8 stav 4);
- 9) dodaje razrijeđen ili nerazrijeđen alkohol u Brendi (Weinbrend) (član 10 stav 3);
- 10) aromatizuje Brendi, osim prilikom primjene tradicionalnih metoda proizvodnje (član 10 stav 4);
- 11) dodaje razrijeđen ili nerazrijeđen alkohol u rakiju od komine grožđa ili komovicu (član 11 stav 3);
- 12) aromatizuje od komine grožđa ili komovicu, osim prilikom primjene tradicionalnih metoda proizvodnje (član 11 stav 4);
- 13) dodaje razrijeđen ili nerazrijeđen alkohol u rakiju od voćne komine (član 12 stav 3);
- 14) aromatizuje rakiju od voćne komine (član 12 stav 4);
- 15) dodaje razrijeđen ili nerazrijeđen alkohol u rakiju od suvog grožđa ili raisin brandy (član 13 stav 3);
- 16) aromatizuje rakiju od suvog grožđa ili raisin brandy (član 13 stav 4);
- 17) dodaje razrijeđen ili nerazrijeđen alkohol u rakiju od voća (član 14 stav 4);
- 18) aromatizuje rakiju od voća (član 14 stav 5);
- 19) dodaje razrijeđen ili nerazrijeđen alkohol u rakiju od jabukovog vina i rakiju od kruškovog vina (član 15 stav 3);
- 20) aromatizuje rakiju od jabukovog vina i rakiju od kruškovog vina (član 15 stav 4);
- 21) dodaje razrijeđen ili nerazrijeđen alkohol u rakiju od meda (član 16 stav 3);
- 22) aromatizuje rakiju od meda (član 16 stav 4);
- 23) dodaje razrijeđen ili nerazrijeđen alkohol u Hefebrand ili rakiju od taloga (član 17 stav 3);
- 24) aromatizuje Hefebrand ili rakiju od taloga (član 17 stav 4);
- 25) dodaje razrijeđen ili nerazrijeđen alkohol u Bierbrand ili ean de vie de biere (član 18 stav 3);
- 26) aromatizuje Bierbrand ili ean de vie de biere (član 18 stav 4);
- 27) dodaje razrijeđen ili nerazrijeđen alkohol u Topinambur ili rakija od jerusalimske artičoke (član 19 stav 3);
- 28) aromatizuje Topinambur ili rakiju od jerusalimske artičoke (član 19 stav 4);
- 29) aromatizuje rakiju (sa navedenim imenom voća ili bobice) dobijene maceracijom i destilacijom (član 21 stav 3);
- 30) aromatizuje Geist sa nazivom upotrijebljenog voća ili sirovine (član 22 stav 3);
- 31) aromatizuje lincuru (član 23 stav 3);
- 32) kod označavanja specijalnih rakija nijesu navedeni sastojci u skladu sa članom 24 stav 5, a proizvod ne pratiti proizvođačka dokumentacija (član 24 stav 7);

33) u proizvodnji *gina* ne koristi samo prirodne i/ili prirodno identične aromatične materije i/ili aromatični preparati i ako organoleptička svojstva kleke nisu dominantna (član 26 stav 3);

34) Gin dobijen jednostavnim dodavanjem ekstrakata ili aroma u etil alkohola poljoprivrednog porijekla označi nazivom „destilovani gin“ (član 27 stav 4);

35) koristi etil alkohol u proizvodnji jakih alkoholnih pića i svih njihovih sastojaka, kao i razrjeđivanje ili otapanje boja, aroma ili drugih dopuštenih aditiva koji se koriste u proizvodnji jakih alkoholnih pića koji nije poljoprivrednog porijekla (član 55 stav 2);

37) proizvodi jaka alkoholna pića koja sadrže sintetički alkohol ili neki drugi alkohol koji nije poljoprivrednog porijekla (član 55 stav 3);

33) jaka alkoholna pića koja zadovoljavaju uslove za proizvode iz čl. 5 do 52, kod opisivanja, prezentovanja i označavanja ne nosi naziv koji je za njega određen (član 59 stav 1);

34) prodajni naziv jakog alkoholnog pića zamijeni žigom, robnom markom ili izmišljenim nazivom (član 59 stav 8);

35) upotrebljava nazive navedene u kategorijama u čl. 5 do 52 ovog zakona ili registrovanih geografskih oznaka u složenicama ili aluzijama kod prezentovanja hrane ukoliko alkohol ne proizilazi iz jakog alkoholnog pića na koje se poziva (član 60 stav 1);

36) upotrebljava složenicu ukoliko je jako alkoholno piće razrijeđeno, tako da mu je alkoholna jačina smanjena ispod minimalne jačine navedene u kategoriji za to jako alkoholno piće (član 60 stav 2);

37) jakom alkoholnom piću navedenom u čl. 5 do 19 ovog zakona dodaje razrijeđeni ili nerazrijeđeni alcohol, a to jako alkoholno piće ne nosi prodajni naziv „jako alkoholno piće“ ili dodaje nazive koji se nalaze u čl. 5 do 19 ovog zakona (član 61 stav 1);

38) jako alkoholno piće navedeno u čl. 5 do 52 ovog zakona pomiješano sa jednim ili više jakih alkoholnih pića ili jednim ili više destilata poljoprivrednog porijekla, a ne nosi naziv „jako alkoholno piće“ (član 61 stav 2);

39) naziv jakog alkoholnog pića nije jasan i čitljiv na vidnom mjestu na etiketi ili ako se zamijeni ili promijeni (član 61 stav 3);

40) deklaracija nije lako uočljiva, jasna i čitka (član 63 stav 3);

41) podaci koji se koriste na deklaraciji nijesu napisani na crnogorskom jeziku i latiničnim pismom (član 63 stav 4);

42) pojmove označene kurzitivom u čl. 5 do 52 ovog zakona i registrovane geografske oznake prevodi (član 63 stav 5);

43) se bavi proizvodnjom etanola (član 64 stav 3);

44) prije stavljanja u promet jako alkoholno piće nije ocijenjeno u skladu sa ovim zakonom i ako proizvođač nije upisan u Registar proizvođača jakih alkoholnih pića (član 65 stav 1);

45) na alkoholnom piću za koje je izdata dozvola za stavljanje u promet vrši neku promjenu (član 66 stav 1);

46) proizvođač ne dostavi Ministarstvu godišnji izvještaj o proizvodnji, prometu i zalihama alkoholnih pića u periodu od 1 do 31 januara tekuće za prethodnu godinu (član 72 stav1);

47) proizvođač ne prijavi promjenu upisnih podataka Ministarstvu u roku od 30 dana od dana nastale promjene (član 72 stav 2);

48) ne vodi podrumarsku evidenciju o proizvodnji i prometu alkoholnog pića (član 73 stav 1);

49) ne obilježi svaku posudu sa sirovinom i alkoholnim pićem u proizvodnom pogonu i magacinu (član 74 stav 1);

50) ne obilježi posebno posudu sa destilatima i alkoholnim pićem koje je potrebno doraditi ili preraditi sa navođenjem nedostataka u odnosu na propisani kvalitet (član 74 stav 2);

51) vrši transport destilata i alkoholnih pića radi dorade ili prerade, bez prethodnog odobrenja Ministarstva (član 74 stav 3).

52) ne označi posebno sudove sa alkoholnim pićem koje ne odgovara propisanom kvalitetu, a namijenjeno je izvozu (član 74 stav 4);

53) na originalno pakovanje jakog alkoholnog pića stavi zatvarač koji pokriva omotnica, odnosno folija od olova (član 97 stav 3);

54) vrši prepakivanje originalnog pakovanja jakog alkoholnog pića drugog proizvođača i naknadno deklarisanje, kao i korišćenje, odnosnostavljanje na pakovanje deklaracije drugog proizvođača (član 97 stav 5);

55) na deklaraciji nema broj rješenja za korišćenje geografske oznake (član 97 stav 7);

56) stavi u promet jako alkoholno piće bez dobijanja dozvole za stavljanje u promet (član 99 stav 2);

57) stavi u promet jako alkoholno piće koje nije u originalnom pakovanju i koje nije propisanog kvaliteta (član 99 stav 3);

58) stavi u promet jaka alkoholna pića bez dobijenog rješenja za korišćenje geografske oznake (član 99 stav 4);

59) prodaje jaka alkoholna pića na pijacama i drugim javnim površinama, kao i u ugostiteljskim objektima u rinfuznom stanju (član 103 stav 1);

60) stavlja u promet uvezena jaka alkoholna pića za krajnju potrošnju a koja nijesu u originalnom pakovanju (član 104 stav 3);

61) uvezena alkoholna pića izvozi a na svakom pratećem dokumentu i etiketi nema naznačenu zemlju porijekla i označava ga kao crnogorski proizvod (član 104 stav 4);

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 30 eura do 2.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 150 eura do 6.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se fizičko lice novčanom kaznom od 30 eura do 2.000 eura.

Zaštitne mjere

Član 110

Za prekršaj iz člana 109 stav 1 tač. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 39, 40, 41, 43, 44, 45, 51, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60 i 61 ovog zakona, pored novčane kazne, izreći će se i zaštitna mjera:

- oduzimanje predmeta koji su upotrijebljeni ili su bili namijenjeni ili su nastali izvršenjem prekršaja.

XV. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Rok za donošenje podzakonskih akata

Član 111

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od dvije godine dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Rok za upis u Registar

Član 112

Proizvođači alkoholnih pića radi stavljanja u promet, koji su do stupanja na snagu ovog zakona bili upisani u Registar proizvođača alkoholnih pića kod organa lokalne uprave, dužni su da podnesu zahtjev za upis u Registar u skladu sa članom 68 ovog zakona u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Postojeće geografske oznake

Član 113

Za geografsku oznaku alkoholnog pića registrovanu pri Zavodu za intelektualnu svojinu Crne Gore i u skladu sa Zakon o alkoholnim pićima ("Službeni list RCG", broj 83/09), proizvođači dostavljaju tehničku dokumentaciju u skladu sa članom 81 ovog zakona u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Obavljanje poslova

Član 114

Do akreditovanja i ovlašćivanja laboratorije za analizu fizičko-hemijskih svojstava alkoholnog pića, poslove analize u skladu sa članom 66 ovog zakona, vršiće laboratorije koje su te poslove obavljale do stupanja na snagu ovog zakona.

Prestanak važenja propisa

Član 115

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o alkoholnim pićima ("Službeni list RCG", broj 83/09).

Stupanje na snagu

Član 116

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".